

สำนักงานกิจการยุติธรรม
Office Of Justice Affairs

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ National Commission for Justice Administration Development

รายงานประจำปี
2567

สำนักงานกิจการยุติธรรม
Office Of Justice Affairs

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ National Commission for Justice Administration Development

รายงานประจำปี
2567

“ กพยช. เปรียบเสมือนองค์กรกลางในการกำหนดแนวทาง
การพัฒนาด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม
รวมถึงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ ”

สารบัญ

ส่วนที่ 1

ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

- 2 ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
- 2 ข้อมูลสถิติจำนวนคดี และบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนต่าง ๆ
- 8 การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนและการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และคณะอนุกรรมการ

- 12 ภาพรวมการดำเนินงานของ กพยช.
 - การประชุมครั้งที่ 1/2567
- 14 ภาพรวมการดำเนินงานของอนุกรรมการภายใต้ กพยช.

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กพยช.

ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (มาตรา 10)

- 20 พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549

ส่วนที่ 4

การติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

- 24 การติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

ส่วนที่ 5

ผลการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการ (สำนักงานกิจการยุติธรรม) เพื่อสนับสนุนภารกิจของ กพยช.

- 30 การพัฒนาข้อมูลและสถิติที่สำคัญต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม
- 37 ขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ
- 40 การขับเคลื่อนงานด้านกระบวนการยุติธรรม
- 50 การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
- 51 การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 21
- 55 วารสารกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ 6

ภาคผนวก

- 58 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และอำนาจหน้าที่
- 59 องค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
- 60 โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ
- 61 คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2567
- 63 กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการ
- 64 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- 65 คณะผู้จัดทำ

นายภูมิธรรม เวชยชัย

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นายภูมิธรรม เวชยชัย

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) เป็นคณะกรรมการกลางด้านกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับหัวหน้ากระทรวง ผู้แทนหน่วยงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนคณบดีคณะนิติศาสตร์ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กฎหมายและนโยบายของรัฐ อันจะทำให้สังคมมีความสงบสุขเรียบร้อยและประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงเป็นกลไกสำคัญในการบริหารความยุติธรรมของประเทศ และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสร้างความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานภาครัฐ จึงได้มีนโยบายมุ่งเน้นความสำคัญต่อการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยผลักดันให้มีการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและปรับปรุงระบบการทำงาน และหาแนวทางแก้ไขอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเกิดความเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการทุกภาคส่วนของรัฐเพื่อให้บังเกิดผลได้อย่างแท้จริง

ในนามประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ผมมีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของ กพยช. จะสามารถผลักดันระบบงานยุติธรรมของประเทศให้เป็นส่วนสำคัญในการนำพาประเทศไปสู่ความก้าวหน้าต่อไป

(นายภูมิธรรม เวชยชัย)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พินิตำรงเอก ทวี สอดส่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รองประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พินิตำรจเอก กวี สอดส่อง **รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม** **รองประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ**

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ระบบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมยังคงเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความยุติธรรมและความสงบเรียบร้อยในสังคม ดังนั้น การบริหารงานยุติธรรมที่มีความเชื่อมโยงกัน เป็นระบบ และเข้าถึงได้ง่าย คือพื้นฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัยสำหรับทุกคน

ที่ผ่านมา ระบบยุติธรรมของไทยยังคงเผชิญกับความท้าทาย ทั้งในด้านความซับซ้อน การแยกส่วน และการเข้าถึงบริการของประชาชน คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจึงมีบทบาทสำคัญในการผลักดันแนวทาง “ยุติธรรมเพื่อประชาชน” ให้เกิดขึ้นจริง โดยมุ่งนำความยุติธรรมเข้าถึงประชาชน โดยที่กฎหมายและการปฏิบัติไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเน้นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และตอบสนองต่อปัญหาอย่างตรงจุด

กระบวนการยุติธรรมต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับหลักนิติธรรมส่งเสริมความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง ทั้งในด้านการป้องกันอาชญากรรม การเข้าถึงสิทธิ และการฟื้นฟูผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่า

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม และส่งเสริมกลไกยุติธรรมทางเลือกที่ตอบโจทย์ความยุติธรรมตามความเป็นจริง เน้นความรวดเร็ว ยืดหยุ่น และเป็นธรรม โดยเฉพาะในภาคธุรกิจ เช่น การใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการและการประนีประนอมข้อพิพาท เพื่อช่วยลดภาระของระบบศาล และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนและการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบยุติธรรมที่ครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานที่เป็นธรรม การพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ วัฒนธรรมการทำงานที่รักษาความสัตย์ซื่อและยุติธรรม ไปพร้อมกับการพัฒนากฎหมายที่เป็นธรรม เป้าประสงค์เมื่อความยุติธรรมไม่เพียงแต่เน้นการลงโทษ แต่รวมถึงการป้องกันอาชญากรรม การคุ้มครองสิทธิ การอำนวยความสะดวกเชิงรุกในระดับพื้นที่ และการฟื้นฟูผู้กระทำผิดและผู้เสียหายให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจะเดินหน้ารื้ออย่างมั่นคง ในการขับเคลื่อนระบบยุติธรรมที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมโยงกันทุกมิติ และส่งเสริมให้เกิดความเป็นธรรมอย่างยั่งยืนในสังคมไทย

พินิตำรจเอก

(ทวิ สอดส่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รองประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พินิตำรงวโก พงษ์ธรร ฐญญสรี

ผู้อำนวยการสำนักงำนกิจการยุติธรรม

เลงำนุการคณ-กรรมการพัฒนากการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาต

พินตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญศิริ

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 6 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรบริหารงานยุติธรรม มีหลากหลายองค์กร และมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแยกจากกัน ส่งผลให้องค์กรในกระบวนการยุติธรรมขาดความเชื่อมโยง และเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานยุติธรรม กพยช. จึงเป็นกลไกที่มีหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือ และประสานงานระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ในการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นไปโดยสอดคล้องมีการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบ ตลอดระยะเวลา 19 ปี ที่ผ่านมา สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ได้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการร่วมวางแผนและนโยบายต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เป็นที่มาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานประจำปีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ รวมถึงการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนภารกิจ และมติของคณะกรรมการ ในหลากหลายมิติเพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการที่ผ่านมา และสิ่งที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต จะเป็นกลไกหลักในการสร้างสังคมอุดมคติ เพื่อความผาสุกเป็นธรรม และเท่าเทียมที่ยั่งยืนต่อไป

พินตำรวจโท

(พงษ์ธร ธัญญศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พันตำรวจโท มंत्री บุญโยธิน

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นายนิทัศน์ แสงวัฒนะ

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 6 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการระดับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นเลขานุการ โดยคณะกรรมการ กพยช. มีอำนาจหน้าที่หลักในการประสานความร่วมมือและกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานยุติธรรม ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม กพยช. จึงเป็นเสมือนองค์กรกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม รวมถึงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ

ผลงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 - 30 กันยายน 2567) โดยคณะกรรมการได้มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ 1/2567 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2567 ยกเลิกคณะอนุกรรมการภายใต้ กพยช. ชุดเดิม และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ซึ่งคณะอนุกรรมการดังกล่าว ได้มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง ภายหลังที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำ ขับเคลื่อน แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ประสานติดตามประเมินผลการดำเนินงาน กำหนดนโยบาย แนวทาง หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในมิติต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงระบบงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ไปจนถึงการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามกฎหมายยาเสพติด กฎ ระเบียบ รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการแทนในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วน และให้รายงาน กพยช. ทราบในภายหลัง

ส่วนที่

ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรม
ของประเทศไทย

ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

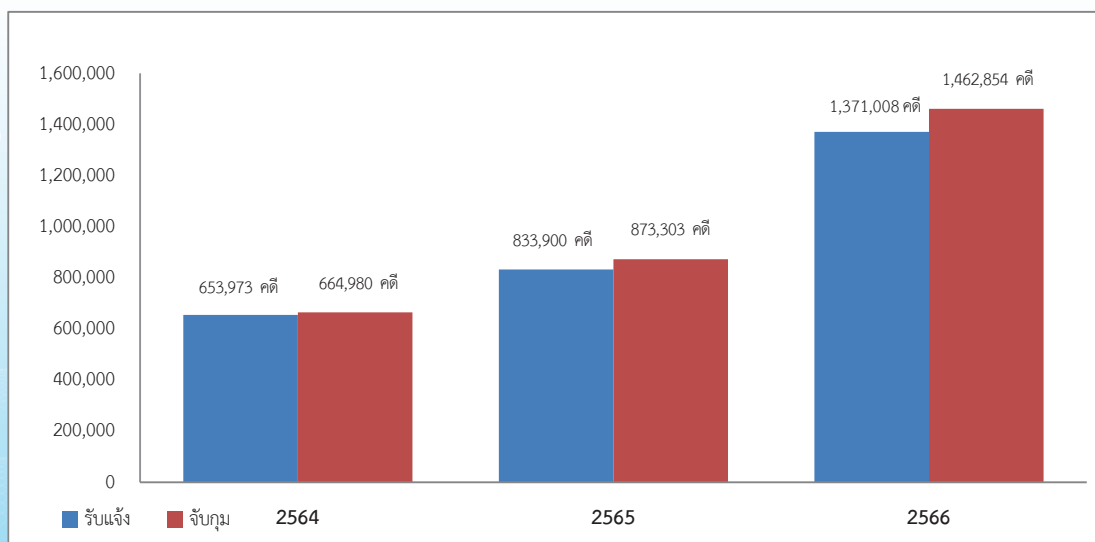

ประชากรไทยปี พ.ศ. 2566 ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 รวมทั้งสิ้น 66,052,615 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง) ข้อมูลจำนวนประชากรไทยในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2566 นี้ เป็นจำนวนภาพรวมของประชากรในทุกช่วงวัย นับแต่เมื่อเกิดและยังคงมีชีวิตอยู่ แม้ว่าส่วนใหญ่ของประชากรจะสามารถดำรงชีพได้โดยปกติ ทว่าส่วนหนึ่งของจำนวนประชากรนี้ได้ถูกนำพาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกล่าวเฉพาะในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น เพื่อให้เห็นสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงได้รวบรวมและสรุปสถิติที่เกี่ยวกับภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมในช่วง พ.ศ. 2564 - 2566 เพื่อสะท้อนสถานการณ์ในช่วงเวลา 3 ปีย้อนหลัง ดังนี้

ข้อมูลสถิติจำนวนคดี และบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนต่าง ๆ

การรับแจ้งความและการจับกุมผู้ต้องหา พ.ศ. 2564 - 2566

ข้อมูลรับแจ้งความและการจับกุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นการรายงานคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และรายงานคดีความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาทั่วประเทศ มีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 - 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาและจำนวนคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2564 – 2566

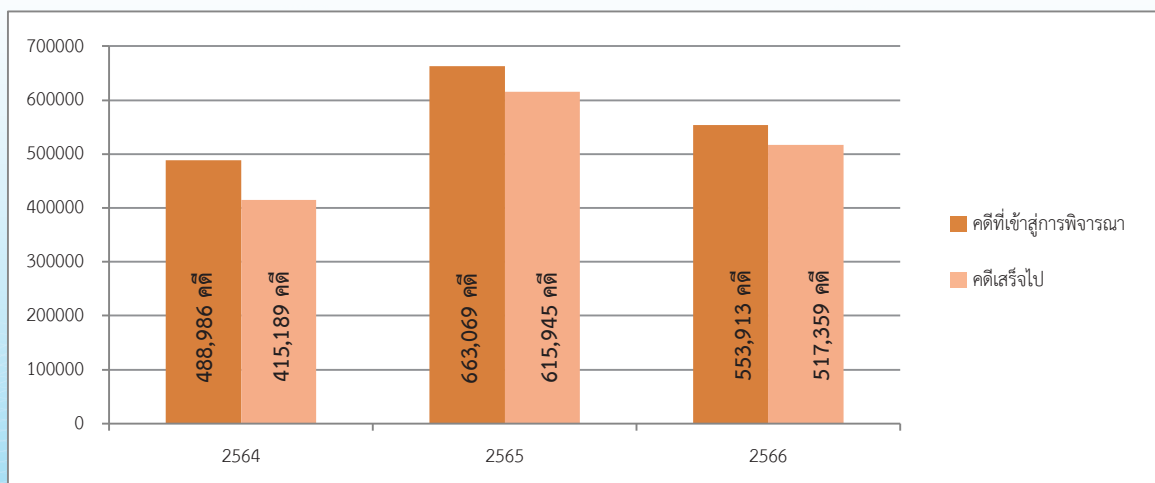
ข้อมูลคดีอาญาที่ปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาของสำนักงานอัยการทั่วประเทศ และอัยการได้มีคำสั่งฟ้องและสั่งไม่ฟ้อง โดยมีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564– 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาและคดีเสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2564 – 2566

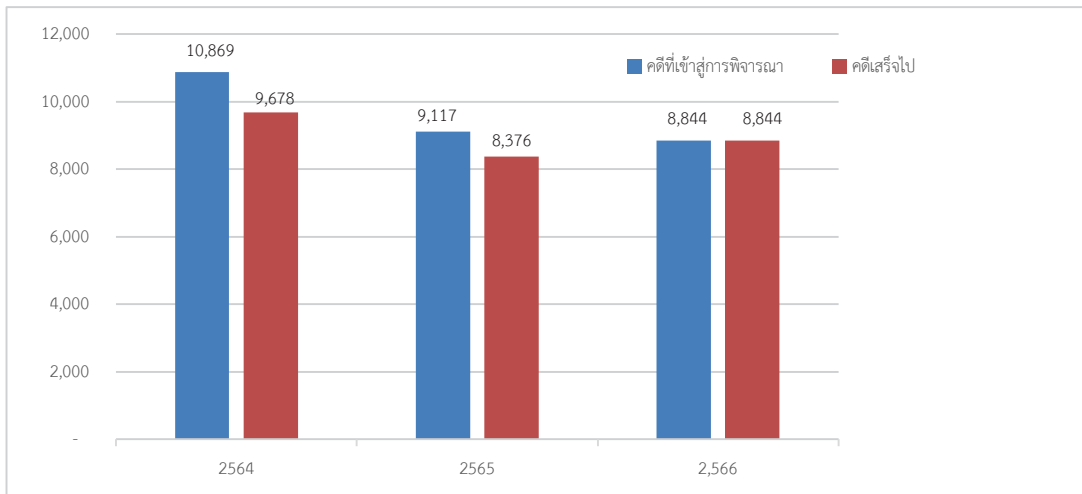
คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณา และคดีเสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร มีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 – 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาและคดีเสร็จไป ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2564 – 2566

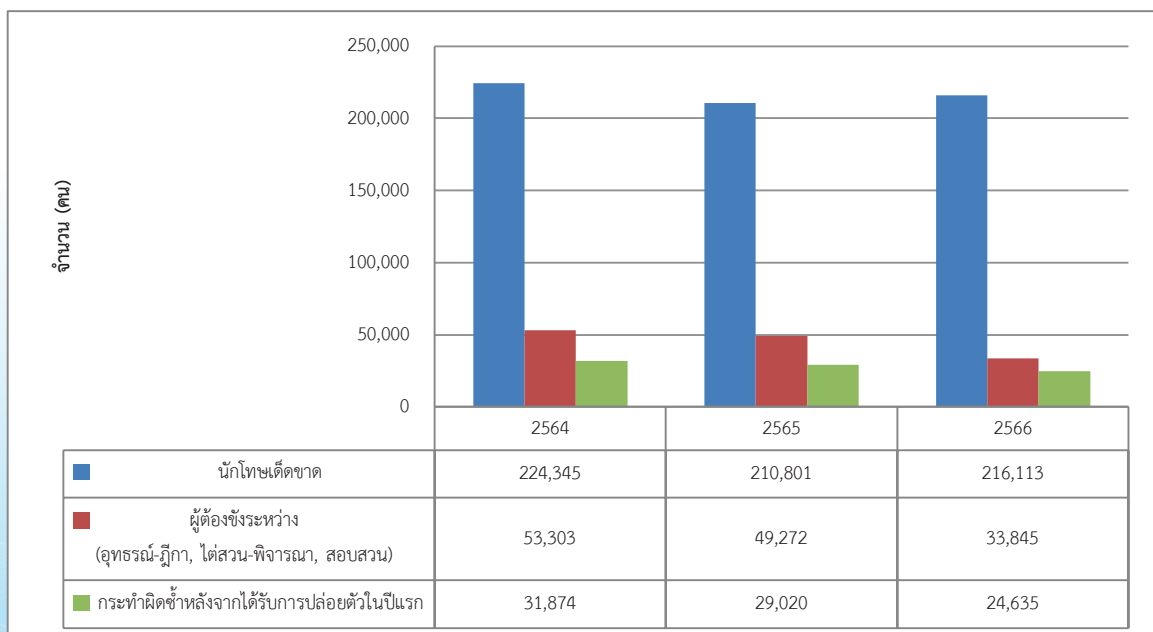
คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณา และคดีเสร็จไปของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรมีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 – 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

จำนวนผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ พ.ศ. 2564 – 2566

จำนวนผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ซึ่งมีทั้งนักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องขังระหว่าง(อุทธรณ์-ฎีกา/ไต่สวน-พิจารณา/สอบสวน) พ.ศ. 2564 – 2566 มีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 – 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

ข้อมูลเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2564 - 2566

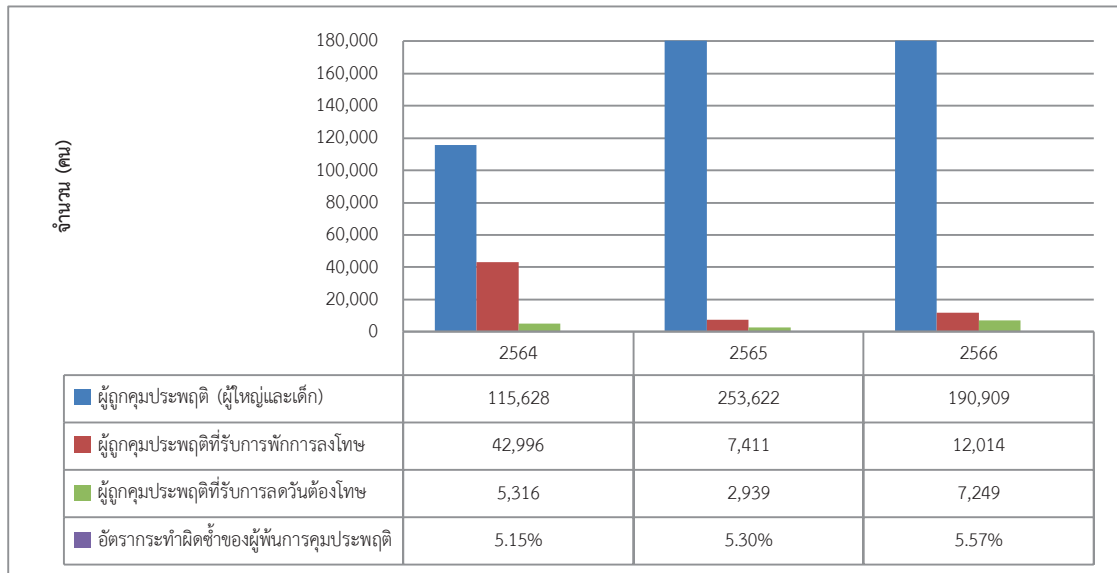
ข้อมูลของเด็กและเยาวชนใน “สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน” ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับสืบเสาะและพินิจอายุ ประวัติ ความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด รวมถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อรายงานต่อศาล ตลอดจนควบคุมเด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีหรือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และ “ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับดำเนินการด้านการควบคุมดูแล บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤตินิสัยและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 - 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

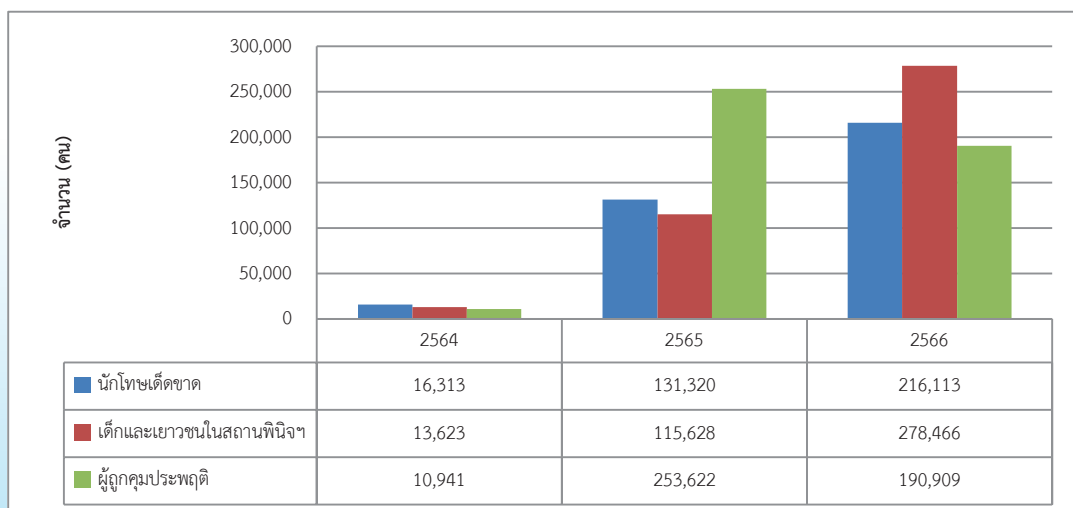
จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติที่จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมถึงการกระทำผิดซ้ำ พ.ศ. 2564 – 2566

จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการพักการโทษ ผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการลดวันต้องโทษ การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติทั่วประเทศ มีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

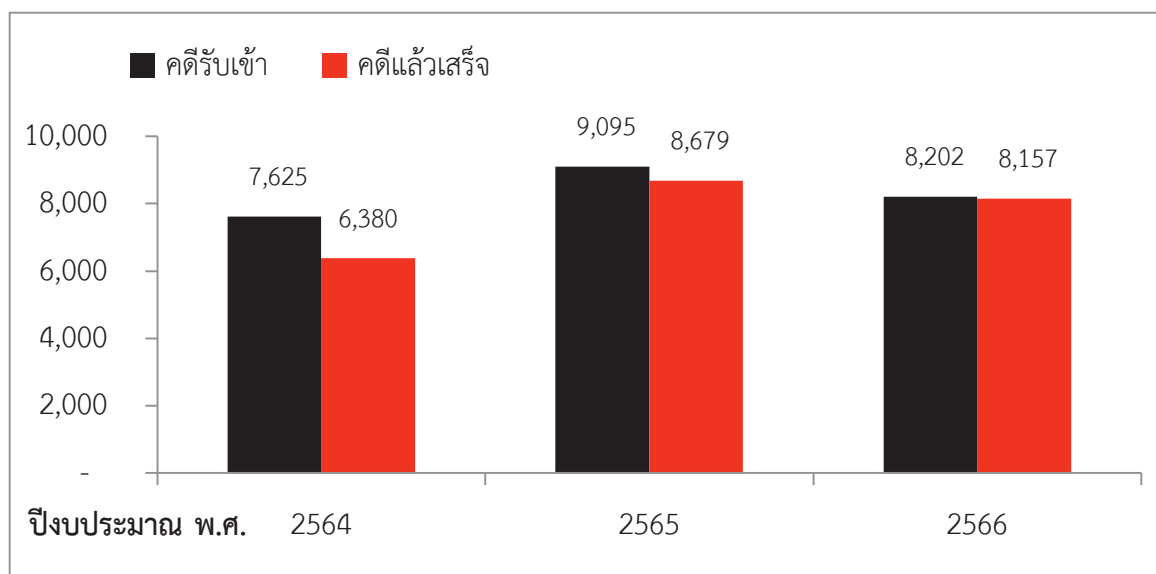
ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 – 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

ภาพรวมจำนวนผู้เข้าสู่ระบบการพัฒนาพฤตินิสัยของกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ พ.ศ. 2564 – 2566

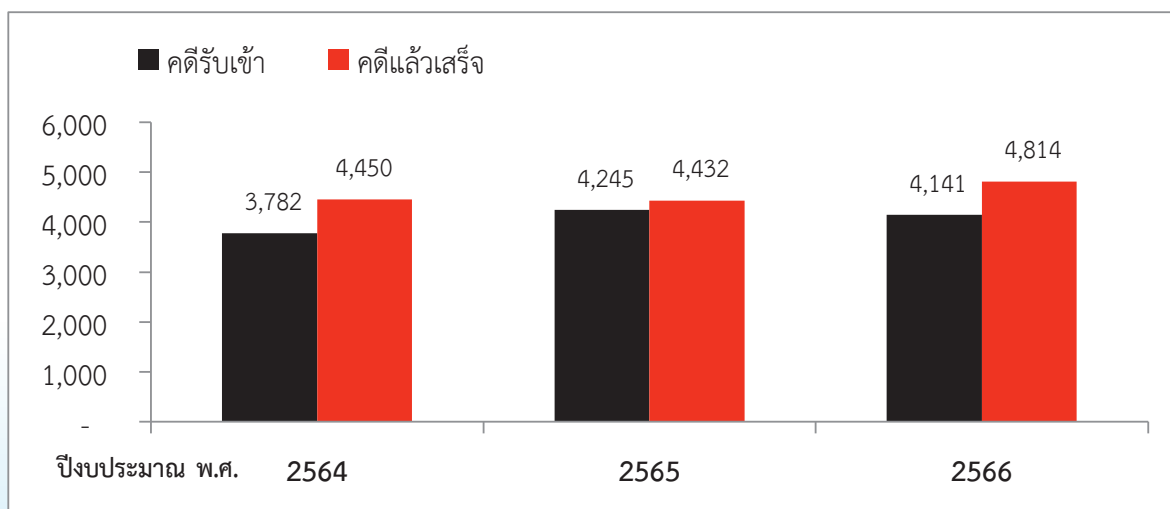
ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 – 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีรับเข้าและคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองชั้นต้น พ.ศ. 2564 – 2566

ที่มา : สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง ปี 2566

คดีรับเข้าและคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. 2564 – 2566

ที่มา : สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง ปี 2566

» การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนและการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

ปัจจุบันจะพบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความพยายามอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือ เยียวยาประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนและความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมที่กฎหมายให้การรับรองไว้อย่างชัดเจน ผ่านการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือตาม **พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558** เพื่อให้มีการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านกฎหมาย การฟ้องร้อง การดำเนินคดี หรือการบังคับคดี การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม เช่น การประกันการปล่อยตัวชั่วคราว การจ้างทนายความว่าความในคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง หรือการบังคับคดี ค่าธรรมเนียมขึ้นศาล การดำเนินคดีเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน เป็นต้น และการให้ความช่วยเหลือผ่าน **พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม** เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทดแทนการถูกคุมขัง ค่าตอบแทนความเสียหาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2566 ได้มีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและเยียวยาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผ่านพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 ระหว่าง พ.ศ. 2564 – 2566

ปีงบประมาณ	ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	จำนวนเงิน
พ.ศ. 2564	ดำเนินคดี	22,423,670.00
	ปล่อยชั่วคราว	179,131,656.00
	ละเมิดสิทธิมนุษยชน	271,479.00
	ให้ความรู้ทางกฎหมาย	5,010,395.00
	รวม	1,487,811,285.27
พ.ศ. 2565	ดำเนินคดี	33,323,811.41
	ปล่อยชั่วคราว	151,013,540.00
	ละเมิดสิทธิมนุษยชน	309,469.00
	ให้ความรู้ทางกฎหมาย	12,081,375.00
	รวม	196,728,195.41

ปีงบประมาณ	ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	จำนวนเงิน
พ.ศ. 2566	ดำเนินคดี	46,163,194.70
	ปล่อยชั่วคราว	119,043,543.38
	ละเมิดสิทธิมนุษยชน	335,504.00
	ให้ความรู้ทางกฎหมาย	18,408,455.00
	รวม	183,950,697.08

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ผ่าน พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในช่วง พ.ศ. 2564 – 2566

ปีงบประมาณ	ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	จำนวนคน	จำนวนเงิน
พ.ศ. 2564	ผู้เสียหาย	8,770	437,066,543.00
	จำเลย	60	12,933,457.00
พ.ศ. 2565	ผู้เสียหาย	7,248	365,521,845.44
	จำเลย	67	15,702,941.00
พ.ศ. 2566	ผู้เสียหาย	7,848	389,813,400.00
	จำเลย	46	10,186,600.00

ที่มา : รายงานประจำปี กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

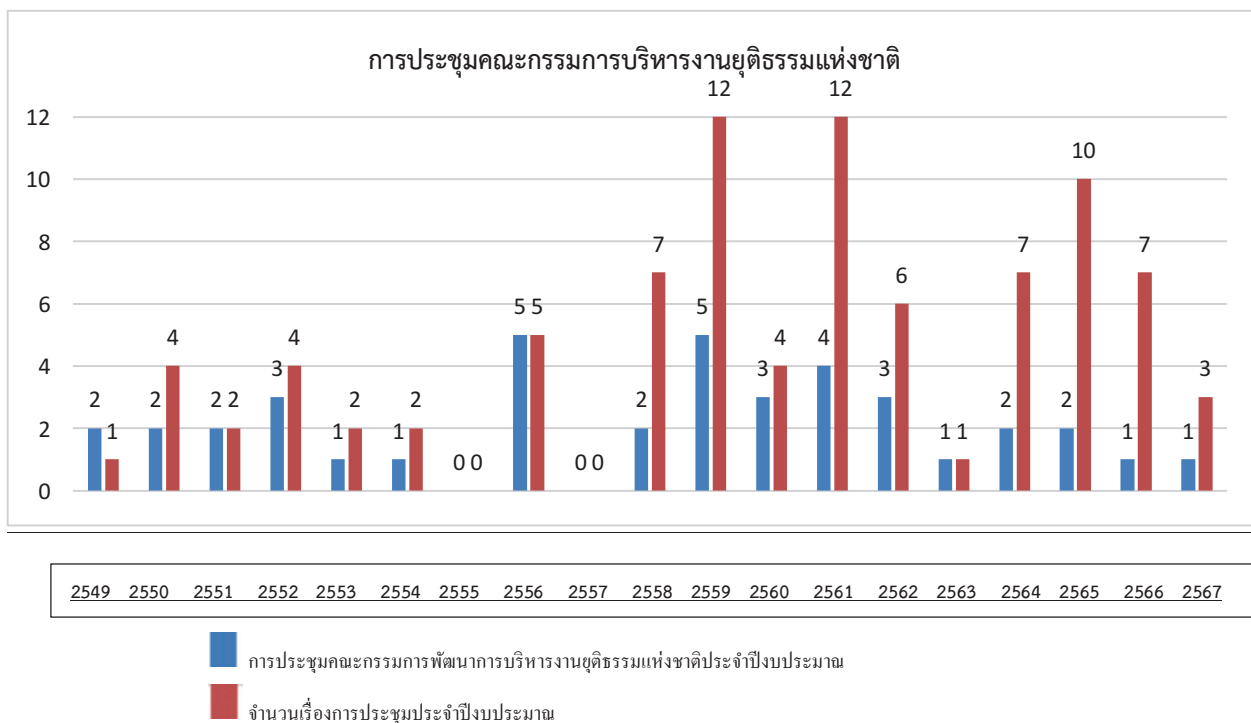
ส่วนที่

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหาร
งานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และคณะกรรมการ

2.1 ภาพรวมการดำเนินงานของ กพยช.

สถิติการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ตลอด 19 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549 – 2567) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ได้มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง ดังนี้

การประชุมครั้งที่ 1/2567 วันพฤหัสบดีที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

ความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง ได้พิจารณาในประเด็นวาระที่สำคัญ ดังนี้

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย (Law Enforcement Indicator : LEI)

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศ สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ดำเนินโครงการศึกษาและออกแบบตัวแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในระดับปฏิบัติการ และได้ทดลองใช้งานเครื่องมือกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม จนได้เป็นเครื่องมือในรูปแบบ Web Application : Law Enforcement Indicator – LEI ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ง่าย เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยเครื่องมือนี้ได้นำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นพื้นฐานในการจัดทำข้อคำถาม ซึ่งจะมีการสอบถามรายละเอียดการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายและสามารถแสดงผลลัพธ์ออกมาในรูปแบบค่าน้ำหนัก ได้แก่

ระดับ FF คือ การดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายนี้ไม่มีประสิทธิภาพต้องปรับปรุงเร่งด่วนหรือพิจารณายกเลิก

ระดับ F คือ การดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายนี้ไม่มีประสิทธิภาพต้องปรับปรุงหรือแก้ไข

ระดับ C คือ การดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายนี้มีประสิทธิภาพ แต่ควรต้องให้ปรับปรุงในองค์ประกอบที่มีค่าคะแนนต่ำ

ระดับ B คือ การดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายนี้มีประสิทธิภาพในระดับดี

ระดับ A คือ การดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายนี้มีประสิทธิภาพในระดับดีมาก

ในอนาคตอาจจะต้องปรับปรุงให้ระบบสามารถรองรับการใช้งานจากอุปกรณ์ทุกประเภท และควรผลักดันให้มีการบังคับใช้เครื่องมือดังกล่าวในวงกว้าง รวมทั้งควรประชาสัมพันธ์การใช้เครื่องมือนี้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายให้ได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมมีแผนที่จะพัฒนาเครื่องมือนี้ให้อยู่ในรูปแบบ Application เพื่อให้มีเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือ แม่นยำ เทียบตรง เป็นมิตรต่อผู้ใช้งาน สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และภาครัฐมีฐานข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการพิจารณากฎหมายใหม่ต่อไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ มติที่ประชุมจึงได้มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการนำเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย Law Enforcement Indicator - LEI ไปทดลองกฎหมายในความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

2. การพัฒนานวัตกรรมและยกระดับงานด้านกระบวนการตามหลักนิติธรรม

จากสภาพปัญหาสำคัญด้านกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน ประกอบกับแนวนโยบายรัฐบาลได้มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence - based) และองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดนโยบาย หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีความถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ภายใต้ กพยช. เป็นไปตามเจตนารมณ์และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและสถานการณ์การบริหารงานยุติธรรมในปัจจุบัน ตลอดจนพัฒนานวัตกรรมด้านกระบวนการยุติธรรม และยกระดับมาตรฐานหลักนิติธรรมของประเทศไทยเพื่อให้การบริหารงานยุติธรรมภายใต้กลไกการดำเนินงานของ กพยช. สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระชับ รวดเร็ว ที่ประชุมจึงได้มีมติเห็นชอบให้แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกคณะอนุกรรมการภายใต้ กพยช.

โดยต่อมา ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้ลงนามในคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ที่ 1/2567 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2567 แต่งตั้ง**คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม** มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำ ขับเคลื่อน แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ แผนแม่บท

เทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ประสานติดตามประเมินผลการดำเนินงาน กำหนดนโยบาย แนวทาง หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในมิติต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงระบบงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ไปจนถึงการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามกฎหมายยาเสพติด กฎ ระเบียบ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการแทนในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วน และให้รายงาน กพยช. ทราบในภายหลัง ทั้งนี้ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานอนุกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานอนุกรรมการ ผู้แทนหน่วยงาน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ กพยช. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนใน กพยช. เป็นอนุกรรมการ และสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นฝ่ายเลขานุการ

3. รายงานประจำปีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้เห็นชอบ (ร่าง) รายงานประจำปี คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2567 รับทราบตามที่คณะกรรมการฯ เสนอ

2.2 ภาพรวมการดำเนินงานของอนุกรรมการภายใต้ กพยช.

ความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ในปีงบประมาณพ.ศ. 2567 มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567 โดยที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นวาระที่สำคัญดังนี้

1. แนวทางการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567 มีประเด็นอภิปรายในการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด พร้อมทั้งนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่วาระการประชุม กพยช. เพื่อรับทราบและพิจารณาแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และจัดทำข้อเสนอการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 2 มิติ ดังนี้

1) มิติการใช้มาตรการกฎหมายในการจัดการผู้เสพในระบบการบำบัดรักษา ทั้งการค้นหาและนำตัวผู้เสพไปบำบัดรักษา ตามมาตรา 114 และการพิจารณาคดี และส่งตัวผู้เสพไปบำบัดรักษาโดยกระบวนการยุติธรรม (มิติทางตำรวจ และศาล)

2) เจตนารมณ์ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เจตนารมณ์ในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เป็นการแก้ไขปรับปรุงระบบการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดใหม่ โดยกำหนดให้เป็นกระบวนการทางสาธารณสุข ซึ่งเป็นการดำเนินการในทางการแพทย์ ซึ่งมองผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด เป็นผู้ป่วย ยิ่งกว่าการนำตัว ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดไปดำเนินคดีอาญา

3) กระบวนการในการแก้ไขผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด (กลุ่มเหยื่อ) แยกได้เป็น 3 กรณี กรณีแรก ผู้เสพสมัครใจเข้าบำบัดด้วยตนเอง (มาตรา 113) ผู้เสพยาเสพติด ตามมาตรา 162 (ยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์) หรือมาตรา 163 (สารระเหย) หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์เพื่อเสพตามมาตรา 164 สามารถสมัครใจและไปขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติด (โรงพยาบาลต่าง ๆ) ได้ ตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด นอกจากนี้ รวมถึงการเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของเอกชน ที่ให้การบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด และเมื่อผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษาจนครบถ้วนแล้ว จะได้รับหนังสือรับรอง และถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย

4) กฎหมายลำดับรอง ที่เป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการนำผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายยาเสพติด ปัจจุบันสำนักงานป.ป.ส. อยู่ระหว่างการหารือกับสำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. หลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

ในคราวประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริม พัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นประธานอนุกรรมการ มีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอนุกรรมการ ประกอบด้วย สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ สภานายความ สำนักงานกิจการยุติธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิ มีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการประสานและบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐและภาคประชาชน ให้มีประสิทธิภาพ พิจารณาจัดทำหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้มีมาตรฐาน ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการดำเนินงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อ กพยช.

ต่อมาในคราวประชุม กพยช. ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 19 กันยายน 2562 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบรับรองหลักสูตรอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ของคณะอนุกรรมการฯ และหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยของสำนักงานศาลยุติธรรม และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาอนุญาตให้หน่วยงานนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้ในการฝึกอบรม รวมถึงประเมินผลการนำหลักสูตรอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปใช้ และรายงานให้ กพยช. ทราบ

และในการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม 2567 ได้มีการรายงานข้อมูลผลการจัดหลักสูตรอบรม และผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ดังนี้

1)	หน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้นำหลักสูตรไปใช้	40 หน่วยงาน
2)	ดำเนินการจัดฝึกอบรมแล้ว	247 รุ่น
3)	ผู้ผ่านการอบรม	11,607 คน
4)	การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	2,531 แห่ง (ภาครัฐ 82 แห่ง / ศกช. 2,449 แห่ง)
5)	ผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียน	10,404 คน (ภาครัฐ 5,044 คน / ศกช. 5,360 คน)
6)	ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล	61,049 เรื่อง (แพ่ง 59,810 เรื่อง / อาญา 1,239 เรื่อง)
7)	ลดค่าใช้จ่ายรวมเป็นเงิน	ภาพรวมลดค่าใช้จ่าย 7,863,52 ล้านบาท (ลดค่าใช้จ่ายประชาชน 7,768.60 ล้านบาท (ลดต้นทุนภาครัฐ 94.92 ล้านบาท)

ข้อมูล ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2567

นอกจากนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 เมื่อวันอังคารที่ 2 กรกฎาคม 2567 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบแนวทาง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอการเพิ่มประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมาย ที่นำไปสู่ การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและเพื่อขับเคลื่อนการบังคับใช้พระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะแนวทาง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ดังนี้

แนวทางที่ 1 การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้

- เพิ่มการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ให้มากขึ้น โดยการจัดทำ สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ/ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สื่อวีดิทัศน์หรือสื่ออื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถนำไปปรับใช้ได้

แนวทางที่ 2 การพัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- ปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง และกฎหมาย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเป็นกระบวนการยุติธรรมทางแรก โดยกำหนดให้คู่พิพาท ต้องใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อน จึงจะมีสิทธินำข้อพิพาทไปสู่การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ หรือศาล การยกเลิกข้อจำกัดการไกล่เกลี่ยเกี่ยวกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในสังหาริมทรัพย์ การเพิ่มเติมฐานความผิดท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 การกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ กฎหมายกำหนดให้มีความชัดเจน การปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการ ไกล่เกลี่ย เป็นต้น

แนวทางที่ 3 การพัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ทันสมัยและทั่วถึง

- จัดให้มีศูนย์ไกล่เกลี่ยภาคประชาชนตั้งอยู่ในสถานีดำรวจทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อมิให้เกิดลักษณะ การนำงานไปฝากหรือเพิ่มภาระงานให้กับตำรวจ ซึ่งมีการปฏิบัติงานอื่นเป็นจำนวนมาก
- การบริหารจัดการศูนย์ไกล่เกลี่ยควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและให้สอดคล้องกัน ทั้งงานด้านธุรการและ ด้านปฏิบัติงาน

- ในส่วนของการติดตามประเมินผล ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนและประเมินผลดำเนินการ ในรูปแบบองค์กร สถาบันการศึกษา หรือสภาวิชาชีพการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย
- การปรับปรุงเครื่องมือการประเมินศูนย์ไกล่เกลี่ยแบบเชิงคลัสต์ไปสู่การประเมินแบบเกณฑ์คุณภาพ
- ควรมีการสร้างระบบจัดเก็บฐานข้อมูลเพื่อการประเมินผลหรือปรับปรุงแก้ไขในอนาคต

แนวทางที่ 4 การสร้างมาตรฐานของผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

- เพิ่มมาตรฐานคุณสมบัติผู้ไกล่เกลี่ย โดยเพิ่มระยะเวลาการอบรมในหลักสูตรที่เน้นฝึกปฏิบัติโดยฝึกวิเคราะห์จากกรณีตัวอย่างจริง เพื่อให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการจะทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องมีประสบการณ์ด้านการไกล่เกลี่ยที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง
- ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องผ่านการไกล่เกลี่ยในสถานการณ์จริง จึงจะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย และควรมีระบบการการจำแนกการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยทางแพ่ง/ทางอาญา เพราะเนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีระบบจำแนกดังกล่าว

- ควรสร้างแรงจูงใจ โดยจัดเวทีระดับชาติ ยกย่องเชิดชู มอบรางวัลให้ผู้ไกล่เกลี่ยมืออาชีพ

แนวทางที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- เนื้อหาหลักสูตรจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าฝึกอบรมและสถานการณ์ปัจจุบัน
- การถ่ายทอดความรู้ในการอบรมถือเป็นสิ่งที่ท้าทาย เนื่องจากไม่ใช่ทุกคนจะสามารถทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยได้สำเร็จ วิทยากรผู้สอนจึงต้องกำหนดมาตรฐานการถ่ายทอดความรู้ให้เหมือนกัน โดยจะต้องมุ่งเน้นการอบรมในภาคปฏิบัติจริงและฝึกวิเคราะห์จากกรณีตัวอย่าง

โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการและพัฒนาหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และมอบหมายสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ซึ่งประธานอนุกรรมการฯ ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการ และพัฒนาหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ตามคำสั่งคณะอนุกรรมการฯ ที่ 1/2567 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2567

3. การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้หลายประการ เช่น การรับรองความเสมอภาคระหว่างบุคคลได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การห้ามเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่เป็นธรรม การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

คณะอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบในหลักการแต่งตั้งคณะทำงานศึกษากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยมอบหมายฝ่ายเลขานุการหารือกับประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรมหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำคำสั่งคณะทำงานฯ และเสนอลงนามขอความเห็นชอบต่อไป โดยฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการยกร่างคำสั่งฯ เรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างเสนอคำสั่งต่อประธานคณะอนุกรรมการฯ

ส่วนที่

3

ผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กพยช.
ตามพระราชบัญญัติพัฒนา
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (มาตรา 10)

» ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กพยช. ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (มาตรา 10)

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่โดยมุ่งเน้นให้ให้เป็นองค์กรกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ ซึ่งการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กพยช. โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

อำนาจหน้าที่ มาตรา 10 กพยช.	การดำเนินงาน กพยช.	การดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ	การดำเนินงาน สทช.
1. จัดทำแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติและแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม เสนอต่อคณะรัฐมนตรี	- การจัดทำร่างแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (ฉบับปรับปรุง) - การจัดทำร่างแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566-2570)	- การจัดทำร่างแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (ฉบับปรับปรุง) - การจัดทำร่างแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566-2570)	- การจัดทำร่างแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (ฉบับปรับปรุง) - การจัดทำร่างแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566-2570)
2. เสนอแนะและให้ความเห็น เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหาร งานยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรี	แนวทางการขับเคลื่อน กรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนา กระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566-2569 ไปสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	แนวทางการขับเคลื่อน กรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนา กระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566-2569 ไปสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	แนวทางการขับเคลื่อน กรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนา กระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566-2569 ไปสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
3. พิจารณาให้ความเห็น เกี่ยวกับการบริหารงาน ยุติธรรมที่คณะรัฐมนตรี ขอให้พิจารณา			
4. ประสานงานระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานยุติธรรม แก้ไขข้อขัดข้องที่เป็นปัญหา อุปสรรค และส่งเสริม ความร่วมมือในการบริหาร งานยุติธรรม	การพัฒนานวัตกรรม และยกระดับงานด้าน กระบวนการตามหลัก นิติธรรม	- แนวทางการดำเนินคดีใน ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และแนวทางการบำบัดฟื้นฟู ผู้กระทำผิดคดียาเสพติด - หลักสูตรการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	- แนวทางการดำเนินคดีใน ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และแนวทางการบำบัดฟื้นฟู ผู้กระทำผิดคดียาเสพติด - หลักสูตรการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 - การพัฒนานวัตกรรม และยกระดับงาน ด้านกระบวนการ ตามหลักนิติธรรม

อำนาจหน้าที่ มาตรา 10 กพยช.	การดำเนินงาน กพยช.	การดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ	การดำเนินงาน สกร.
			- มาตรการต่อผู้กระทำความผิดอาญาแทนการควบคุมตัวโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชน (Non - Custodial Measures) - การบริหารจัดการทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด - การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมของคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมและสำนักงานกิจการยุติธรรม - การจัดทำ (ร่าง) ข้อมูลหลักของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในระบบ DXC - การขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันอาชญากรรมตามมติคณะรัฐมนตรี - การขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.)
5. ศึกษา วิเคราะห์ และ ประเมินผลการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือการปฏิบัติตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ	การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายผ่านเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Indicators : LEI)	การศึกษานโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ	- แนวทางการขับเคลื่อนตามพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2565 - การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 - การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายผ่านเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Indicators : LEI) - การศึกษานโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

อำนาจหน้าที่ มาตรา 10 กพยช.	การดำเนินงาน กพยช.	การดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ	การดำเนินงาน สจร.
6. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการในการ ปรับปรุงและพัฒนาการ บริหารงานยุติธรรม			- ศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูล การบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ (WAR ROOM) - ระบบพยากรณ์สถานการณ์ อาชญากรรมแห่งชาติ (Safe Points) - แนวทางพัฒนาการรับรอง เอกสารในประเทศไทย (โนตารีปับลิค) - ร่างพระราชบัญญัติ ประวัติ อาชญากรรม พ.ศ. - หน่วยบริหารจัดการทุนวิจัย - จัดทำรายงานสถานการณ์ อาชญากรรมและ กระบวนการยุติธรรม - การสำรวจข้อมูลตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญา - จัดทำรายงานสถานการณ์ การตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมภาคประชาชน
7. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร งานยุติธรรม			- การเผยแพร่ความรู้ทาง กฎหมายของเด็กและ เยาวชน - การจัดทำสื่อและเผยแพร่ ความรู้กฎหมายและ กระบวนการยุติธรรม ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านสื่อ ออนไลน์และสื่อโซเชียล มีเดียของสำนักงาน - การให้ความรู้กฎหมาย ในรูปแบบบอร์ดเกม “เกมจับคนผิด Justice Game” - การจัดหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับบุคลากรใน กระบวนการยุติธรรม (ยธส./ ยธก./CP/ศวธ) - การประชุมทางวิชาการ ระดับชาติว่าด้วยงาน ยุติธรรม ครั้งที่ 21 - วารสารกระบวนการ ยุติธรรม

ส่วนที่

4

การติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหาร
งานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

» ส่วนที่ 4 การติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 18 ได้กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ได้จัดทำและเสนอแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2566 และราชกิจจานุเบกษาประกาศ ให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2566 เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

สาระสำคัญของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) โดยสรุป ดังนี้

• **วิสัยทัศน์ :** สร้างความร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการอำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมโดยยึดหลักนิติธรรม

• **พันธกิจ :**

- (1) มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน
- (2) พัฒนาระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- (3) ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

• **เป้าหมายภาพรวม :**

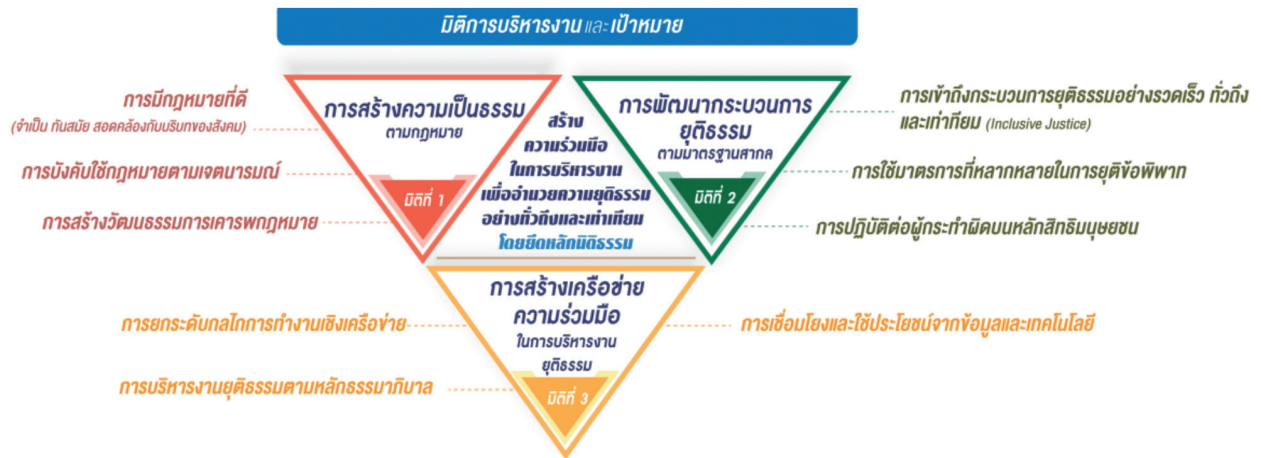
- เป้าหมายที่ 1 ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมมีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

• **ตัวชี้วัดภาพรวม :**

- ตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

• **มิติการบริหารงาน** ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ดังนี้

- มิติการบริหารงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย
มิติการบริหารงานที่ 2 การพัฒนาระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล
มิติการบริหารงานที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้รวบรวมผลการติดตามความคืบหน้าของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามตัวชี้วัด และโครงการ/กิจกรรมสำคัญ และนำมาวิเคราะห์ประเมินความหน้าถึงการบรรลุตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้โดยการรายงานฯ จะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. รายงานสถานการณ์การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสถิติตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประกอบด้วย จำนวน 21 ตัวชี้วัด ซึ่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสถิติจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) การติดตามข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Self-Assessment and Observation) และข้อมูลสถิติอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Administrative Data: AD) โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดภายใต้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีผลดังนี้

1. การสำรวจข้อมูลจากประชาชน (Public Survey) ประกอบด้วย

ตัวชี้วัด	ชื่อตัวชี้วัด	ผลการจัดเก็บ	สถานะ
ตัวชี้วัด ภาพรวมที่ 1 (MP4-A)	ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 63.8	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 2.2 (S1-2.2)	ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 75.3	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.2 (S1-3.2)	ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน	ร้อยละ 77	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 1.1 (S2-1.1)	ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และเท่าเทียม	ร้อยละ 66.90	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 2.1 (S2-2.1)	ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป	ร้อยละ 58.70	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 2.2 (S3-2.2)	ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 75.30	บรรลุผล

2. การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB)

ประกอบด้วย

ตัวชี้วัด	ชื่อตัวชี้วัด	ผลการจัดเก็บ	สถานะ
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 2 (MP4-B)	ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 90.91	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 1.1 (S1-1.1)	ระดับความสำเร็จของการประเมินผลกระทบของกฎหมายและการทบทวนความเหมาะสมของ กฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล	ร้อยละ 72.73	ไม่บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 2.1 (S1-2.1)	ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due process) และรับรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน	ร้อยละ 76.19	ไม่บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.1 (S2-3.1)	ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานสากล	ร้อยละ 52.94	ไม่บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 1.1 (S3-1.1)	ระดับความสำเร็จของการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 86.36	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 1.2 (S3-1.2)	ระดับความสำเร็จของการทำงานกับเครือข่ายภาคสังคม	ร้อยละ 81.82	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.1 (S3-3.1)	ระดับความสำเร็จของการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 72.73	ไม่บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.3 (S3-3.3)	ระดับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 86.36	บรรลุผล

3. ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ(Administrative Data) ประกอบด้วย

ตัวชี้วัด	ชื่อตัวชี้วัด	ผลการจัดเก็บ	สถานะ
ตัวชี้วัดที่ 3.1 (S1-3.1)	สัดส่วนคดีความในกระบวนการยุติธรรม	ลดลง ร้อยละ 7.46	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 2.2 (S2-2.2)	ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท	ลดลง ร้อยละ 1.4	ไม่บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.2 (S2-3.2)	ร้อยละผู้ถูกจับกุม/ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการขดเชยเยียวยาภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้กระทำความผิด	ร้อยละ 14.68	ไม่บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.3 (S2-3.3)	ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ	- รพ. อัตราการกระทำผิดซ้ำปี 2565 เท่ากับ ร้อยละ 17.09 และในปี 2566 ปลดตัวแล้ว 138,173 คน - กพน. อัตราการกระทำผิดซ้ำปี 2565 เท่ากับ ร้อยละ 15.66 และในปี 2566 ปลดตัวแล้ว 103 คน - คป. อัตราการกระทำผิดซ้ำปี 2566 เท่ากับ ร้อยละ 2.19	-

ตัวชี้วัด	ชื่อตัวชี้วัด	ผลการจัดเก็บ	สถานะ
ตัวชี้วัดที่ 1.3 (S3-1.3)	ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ	เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 18.35	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 2.1 (S3-2.1)	คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA)	ร้อยละ 90.92	บรรลุผล
ตัวชี้วัดที่ 3.2 (S3-3.2.)	ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ลดลงจากปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 10.96	ไม่บรรลุผล

จากข้อมูลผลการจัดเก็บตัวชี้วัดข้างต้น พบว่ามีตัวชี้วัดที่บรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายจำนวน 13 ตัวชี้วัด ไม่บรรลุผลสำเร็จจำนวน 7 ตัวชี้วัด และยังไม่สามารถสรุปผลได้จำนวน 1 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ จากข้อมูลตัวชี้วัดที่บรรลุผลสำเร็จนั้นพบว่าบางตัวชี้วัดมีการบรรลุผลเกินกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดในปี พ.ศ. 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรม จึงได้เกณฑ์ระดับความสำเร็จของตัวชี้วัดที่บรรลุตามค่าเป้าหมาย เพื่อให้ทราบถึงระดับความสำเร็จได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยปรากฏตามเกณฑ์ ดังนี้

- (1) บรรลุตามเกณฑ์ค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2566 ประกอบด้วยตัวชี้วัด (S2-2.1), (MP4-B), (S3-1.1), (S3-1.2), (S3-3.3)
- (2) บรรลุสูงกว่าเกณฑ์ค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2566 ประกอบด้วยตัวชี้วัด (MP4-A), (S1-2.2), (S1-3.2), (S2-1.1), (S3-2.2), (S1-3.1), (S3-1.3)
- (3) บรรลุค่าเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ในปี พ.ศ. 2569 ประกอบด้วยตัวชี้วัด (S3-2.1)

2. รายงานผลการดำเนินการโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

นอกเหนือจากการวิเคราะห์ผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4 ตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว สำนักงานฯ ได้มีการพิจารณาถึงการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติจากการบรรจุโครงการสำคัญไว้ในแต่ละมิติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนและประโยชน์ให้แก่ส่วนราชการแต่ละฝ่ายดำเนินการ โดยมีการระบุโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องไว้เมื่อช่วงการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4 ทั้งสิ้น 154 โครงการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินโครงการในปีงบประมาณดังกล่าว โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รายงานผลการดำเนินโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนแม่บทฯ โดยมีผลการดำเนินโครงการตามแผนทั้งสิ้น 123 โครงการ ทั้งนี้หน่วยงานได้มีการจัดทำโครงการเพิ่มเติมจากโครงการที่กำหนดตามแผนแม่บทฯ จำนวน 31 โครงการ ดังนั้นจากการติดตามผลการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จึงมีการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 154 โครงการ และใช้งบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 8,390,35 ล้านบาท

ส่วนที่

5

ผลการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการ
(สำนักงานกิจการยุติธรรม) เพื่อสนับสนุนภารกิจของ กพยช.

➤ ส่วนที่ 5 ผลการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการ (สำนักงานกิจการยุติธรรม) เพื่อสนับสนุนภารกิจของ กพยช.

1. การพัฒนาข้อมูลและสถิติที่สำคัญต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ข้อมูลสถิติด้านสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการประเมินสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อใช้กำหนดนโยบายการบริหารงานยุติธรรมให้มีความแม่นยำ และเกิดประสิทธิภาพ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องให้มีความแม่นยำ และทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันและทันต่อสถานการณ์ เพื่อนำสถิติเหล่านั้นมาใช้วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ รวมทั้ง ทบทวนแนวทางและมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด โดยมุ่งหวังให้เกิดการใช้ประโยชน์ในระดับนโยบาย การเตรียมความพร้อมรับมือของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การอ้างอิงเชิงวิชาการและการพัฒนาด้านการศึกษาวิจัย และการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนเพื่อป้องกันตนเองจากเหตุอาชญากรรม โดยมีการดำเนินการพัฒนาข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (WAR ROOM)

สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์และ มาตรการพัฒนาระบบงานยุติธรรมให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และรายงานต่อ กพยช. พิจารณา เพื่อกำหนด นโยบายหรือมาตรการต่างๆ ด้านกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหาร งานยุติธรรมแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2567 ศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมีภารกิจหลัก ในการพัฒนาระบบจัดเก็บฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม ระบบบริหารจัดการงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม และระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานโยบาย ประสาน การบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการการทำงาน ให้สอดคล้องกับ การพัฒนาประเทศ รวมถึงกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการบริหารงานยุติธรรม โดยศูนย์ปฏิบัติการ ดังกล่าวจะดำเนินการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมงาน ด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินคดี รวมถึงกระบวนการยุติธรรมทางเลือก นโยบายของรัฐ สถานการณ์สังคม การดำเนินงานตาม ภารกิจของ กพยช. รวมถึงฐานข้อมูลงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม เพื่อวิเคราะห์และจัดทำรายงานสำหรับ กำหนดนโยบายและองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม ข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปใช้กำหนดแนวทางป้องกันอาชญากรรม และคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต โดยหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปศึกษาต่อยอด วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย หรือโครงการ เพื่อร่วมกันพัฒนางานยุติธรรมและยกระดับการทำงานภายใต้นโยบายดิจิทัลภาครัฐให้มีการบูรณาการ และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

1.2 ระบบพยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ (Safe Points)

ระบบพยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ เป็น Application ระบบพยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรม โดยจะนำข้อมูลของอาชญากรรมที่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่มาพยากรณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดอาชญากรรมในเวลาต่าง ๆ ด้วยระบบเทคโนโลยีการเรียนรู้ของเครื่องคอมพิวเตอร์ (Machine Learning) นอกจากนี้ Safe Points ยังมีเป้าหมายเพื่อสามารถแจ้งเตือนผู้ใช้ หากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นในบริเวณใกล้เคียง มีข้อมูลสถานีเพื่อขอความช่วยเหลือ และสามารถแจ้งข้อมูลข่าวสารเพื่อความปลอดภัย เพื่อให้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการประมวลผลต่อไป โดยประโยชน์ที่จะได้รับคือ หน่วยงานได้รับข้อมูลของเหตุอาชญากรรมและสามารถวางแผนป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนผู้ใช้งานจะได้รับการแจ้งเตือน หากอยู่ในพื้นที่ระบบได้รับรายงานว่าเกิดเหตุอาชญากรรม รวมถึงทราบความเสี่ยงอาชญากรรมในพื้นที่และรู้เท่าทันภัยร้ายก่อนเกิดอาชญากรรมได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาตัวต้นแบบ และเพิ่มข้อมูลให้มากขึ้น ส่งผลให้การประมวลผลพยากรณ์มีความแม่นยำในเชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้มีการอบรมการใช้งานระบบพยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ (Safe Points) และการใช้งานระบบการนำเสนอการรายงานและสรุปผลการทำงานของระบบ (Dashboard) ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรม ได้แก่ ผู้ใช้งาน (User) หรือ ผู้ใช้งานกลุ่มประชาชนทั่วไป (People) และ คณะผู้บริหาร (Board Staff) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความเข้าใจภาพรวมของระบบ Safe Points การใช้งานระบบ รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้งานเพื่อเก็บไปพิจารณาในการพัฒนาระบบให้ใช้งานง่าย และปลอดภัย สำหรับผู้ใช้งานทั่วไป และเพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำผลการวิเคราะห์จากระบบ Dashboard ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1.3 รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม (White Paper on Crime & Justice)

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม (White Paper on Crime and Justice) เป็นการนำเสนอข้อมูลสถิติทางการ (Administrative Data) ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ซึ่งมีการจัดทำรายงานเป็นประจำทุกปี โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ และนำมาเรียบเรียงนำเสนอเป็นภาพรวม เพื่อความสะดวกในการรับทราบและเปรียบเทียบข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2566 เป็นการรวบรวมข้อมูลสถิติทางการ (Administrative Data) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2566 ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ มีเนื้อหา 6 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนแรกสถานการณ์อาชญากรรม สถิติคดีอาญา และการดำเนินงานในชั้นตำรวจ ส่วนที่สองกระบวนการดำเนินคดี สถิติการดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ และกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ส่วนที่สาม กระบวนการหลังการพิจารณาคดี สถิติการบังคับโทษในเรือนจำ การคุมประพฤติ และการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ส่วนที่สี่ การดำเนินงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ส่วนที่ห้า การดำเนินงานอื่น ๆ ที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม เช่น สถิติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีอาญา สถิติการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม สถิติการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และส่วนที่หกบทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในส่วนของการนำเสนอที่สำคัญ รายงานได้นำเสนอรายละเอียดสถิติอาชญากรรมในชั้นกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี แบ่งตามเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรทั้ง 9 ภาค และแสดงผลรายจังหวัด โดยนำเสนอข้อมูลด้วยภาพในลักษณะโมเซอิก (Mosaic) แผนที่ความร้อน (Heat Map) และการวิเคราะห์สัดส่วนคดีการรับแจ้งความต่ออัตราประชากร 100,000 คน เพื่อให้ทราบถึงพื้นที่ที่เกิดอาชญากรรมแต่ละจังหวัดจากน้อยไปหามาก และได้มีการวิเคราะห์สถิติระหว่างการพิจารณาคดี และหลังการพิจารณาคดี ตลอดจนข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยพบว่า ปัญหายาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อสังคมและสุขภาพของประชากรไทย นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เช่น การพนันออนไลน์ การถูกหลอกลวงฉ้อโกงที่กระทำผ่านคอมพิวเตอร์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จึงควรพัฒนานโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เสริมสร้างทักษะบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีศักยภาพที่เหมาะสมเร่งรัดการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิด ส่งเสริมการร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา เพื่อให้จัดการปัญหาดังกล่าวได้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทั่วถึง เป็นธรรม และเท่าเทียม

1.4 การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2566

การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนเป็นการสำรวจข้อมูลจากประชาชนทั่วประเทศ เพื่อสำรวจข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ไม่ได้มีการแจ้งความ หรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (Dark figure of crime) เนื่องจากยังมีผู้ประสบเหตุหรือเหยื่ออาชญากรรมอีกจำนวนมากที่ไม่ได้แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถตอบรับกับสถานการณ์อาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้สำรวจประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในรอบปี พ.ศ. 2566 ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2566 จากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครอบคลุมพื้นที่กองบัญชาการของตำรวจภูธร 9 ภาค และกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ผลการสำรวจจากผู้แทน 3,000 ครัวเรือน ซึ่งให้ข้อมูลสมาชิกรวม 6,843 คน พบผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 1,128 คน คิดเป็นร้อยละ 16.48 โดยกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงสุดคือเพศหญิงอายุ 46 - 55 ปี ฐานความผิดที่พบมากที่สุดคือความผิดต่อชีวิตและร่างกาย รองลงมาคือการฉ้อโกงหลอกลวง และความผิดต่อทรัพย์ ตามลำดับ

พฤติการณ์ที่น่าสนใจพบว่า การทะเลาะวิวาทมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก โดยมักเกิดจากความมีเมมาในงานสังสรรค์หรืองานประเพณี นอกจากนี้ยังพบว่ามีการฉ้อโกงและพยายามฆ่าหลายกรณีที่ผู้ก่อเหตุมีอาการทางจิต ซึ่งสะท้อนปัญหาการเพิ่มขึ้นของผู้มีอาการทางจิตที่ขาดการดูแลอย่างเหมาะสม

ส่วนความผิดต่อทรัพย์มักเป็นการลักทรัพย์ในเคหสถาน บางกรณีมีความเสียหายสูงถึง 500,000 บาท นอกจากนี้ยังพบกรณีบุกรุกเพื่อลักทรัพย์ หรือทำลายทรัพย์สินซึ่งก่อเหตุโดยผู้มีอาการทางจิตในชุมชน ด้านความผิดทางเพศ พบว่าเหยื่อจำนวนมากไม่ประสงค์ให้ข้อมูลผู้ก่อเหตุ โดยอาจมีสาเหตุมาจากผู้ก่อเหตุเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมหรือเป็นคนในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถานที่เกิดเหตุ ที่พบว่าเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่บ้านของเหยื่อ

ทางด้านคดีฉ้อโกงหลอกลวงพบรูปแบบที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นการหลอกลวงประกาศขายสินค้าแต่ไม่จัดส่งสินค้าให้ หรือส่งให้แต่ไม่ตรงกับที่โฆษณาไว้ นอกจากนี้ยังพบกรณีแอบอ้างเป็นคุณรู้จัก แล้วขอยืมเงินโดยเหยื่อไม่ทันสงสัย และส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อปลอมแปลงเสียง นอกจากนี้ ยังพบการหลอกลวงให้ร่วมลงทุน ซื้อหุ้น/หน่วยลงทุน หรือซื้อขายสินค้าในธุรกิจที่ไม่มีอยู่จริง ซึ่งพบว่ามีความเสียหายสูงที่สุดถึง 800,000 บาท

ในด้านการแจ้งความ พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีอัตราการแจ้งความอยู่ที่ร้อยละ 60 แต่เมื่อจำแนกตามประเภทฐานความผิดแล้วพบว่า โดยความผิดต่อร่างกาย และความผิดต่อทรัพย์มีอัตราการแจ้งความมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนความผิดฉ้อโกงหลอกลวงมีอัตราการแจ้งความเพิ่มมากขึ้นจากปีที่แล้ว โดยสาเหตุที่เหยื่อส่วนใหญ่ไม่เข้าแจ้งความเนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นเล็กน้อย เป็นเรื่องยุ่งยาก ไม่อยากเป็นคดีความ และไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่ว่าจะสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้

ด้านความรู้สึกปลอดภัย แม้ประชาชนส่วนใหญ่จะรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในที่พักอาศัย แต่กว่าครึ่งยังคงกังวลต่อภัยอาชญากรรม เกี่ยวกับการบุกรุกเคหสถานและการถูกจี้หรือถูกปล้น

รายงานสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน พ.ศ. 2566

1.5 ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ในปีงบประมาณ 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ปรับปรุงระบบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยพัฒนาเป็น “ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย” (Thailand Justice Indicator) ซึ่งบูรณาการเข้ากับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 รวมถึงพิจารณานำกรอบการจัดเก็บตัวชี้วัดสากลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของโครงการความยุติธรรมโลก (WJP: World Justice Project) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ให้เป็นตัวชี้วัดชุดเดียวกัน และลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ด้าน จำนวน 44 รายการ โดยมีวิธีการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดจำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ **1) การสำรวจประชาชน (PS - Public Survey)** โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเผชิญหน้า จำนวน 2,940 ตัวอย่าง จาก 6 ภูมิภาคทั่วประเทศ **2) การสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB - Self-Assessment and Observation)** โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 หน่วยงาน รายงานผลการดำเนินงานประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัด จากนั้นทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลข้อมูล **3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ (AD - Administrative**

Data) โดยรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 28 หน่วยงาน นำมาประเมินผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย (Baseline) ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) และคะแนนคุณภาพของข้อมูล ซึ่งเป็นผลจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ การประเมินจะรายงานเป็นค่าคะแนนดัชนีคะแนนเต็ม 1.000 ในแต่ละตัวชี้วัด และบางตัวชี้วัดจะมีการประเมินในหลากหลายมิติควบคู่กัน ทั้งการสำรวจประชาชน การสังเกตและการประเมินตนเอง และการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ

ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ทั้ง 10 ด้าน 44 ตัวชี้วัด ในภาพรวมปรากฏค่าคะแนนรวม 0.617 สำหรับผลการประเมินในแต่ละตัวชี้วัด ปรากฏดังนี้

	การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน	0.640
	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
	กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
	ความถูกต้องเที่ยงธรรม	0.595
	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
	การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด	0.448
	มาตรฐานสากล	0.634
	การสร้างความไว้วางใจ	0.753
	ความเชื่อมั่นในของประชาชน	0.696

ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

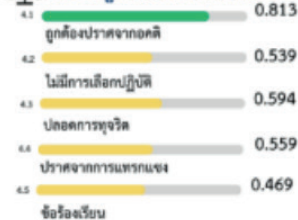
การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน

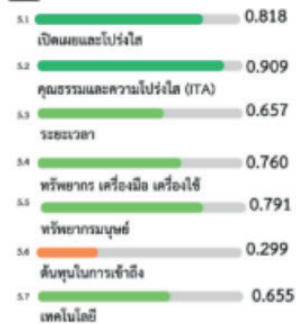
กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

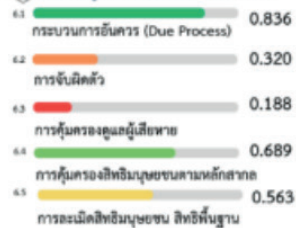
ความถูกต้องเที่ยงธรรม

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

มาตรฐานสากล

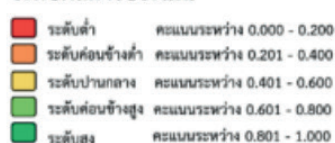
การสร้างความไว้วางใจ

ความเชื่อมั่นในของประชาชน

ระดับผลการประเมิน

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญของประเทศไทย พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ

ด้านสถานการณ์การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชนนั้นมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา แต่ยังคงต้องเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชย พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ และช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ที่ยังคงเป็นจุดอ่อนสำคัญ โดยได้คะแนนดัชนีเพียง 0.582 สำหรับช่องทางที่ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อสู้คดี การร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน

ในส่วนของสถานการณ์อาชญากรรมในส่วนของสถานการณ์อาชญากรรม พบว่าคดีก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในปี 2566 นอกจากนี้ ยังพบความคลาดเคลื่อนระหว่างสถิติคดีอาญากับความเป็นจริง โดยเฉพาะในคดีการเลือกปฏิบัติ การล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว และการเรียกรับสินบน ที่แม้จะพบเห็นได้ทั่วไปแต่กลับมีสถิติการรายงานต่ำ

แม้จะมีการพัฒนาระบบรับแจ้งความออนไลน์ในคดีลหอลวงฉ้อโกง คดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ แต่การประเมินปี 2566 ยังคงพบปัญหาในการรับแจ้งความ โดยเฉพาะในคดีลหอลวงฉ้อโกงที่มีจำนวนการรับแจ้งความลดลง ทั้งที่การสำรวจพบว่าผู้ใช้เสียหายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พบว่า แม้จะมีการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณาก่อนการออกกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย แต่การติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการออกกฎหมายหรือการทบทวนกฎหมายที่มีอยู่ พบว่ายังไม่มีผลการดำเนินการอย่างจริงจัง หรือนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง ยกเลิกกฎหมายหรือปรับปรุงการทำงานที่ชัดเจน

ในด้านความเที่ยงธรรมของกระบวนการยุติธรรม แม้จะมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน แต่ยังคงพบปัญหาการเลือกปฏิบัติ การทุจริต และการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม โดยมีการร้องเรียนต่อหน่วยงานกลางจำนวนมาก ขณะที่การตรวจสอบภายในกลับพบน้อย

ส่วนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น แม้จะพัฒนาด้านความโปร่งใสได้ดี แต่ยังมีปัญหาเรื่องขั้นตอนระยะเวลา และค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ พบว่า แม้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีกรอบกฎหมายขั้นตอน และมาตรฐานการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังพบปัญหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการละเมิดสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจเกินควร (Abuse of Power) การซ้อมทรมานหรือบังคับบุคคลสูญหาย ทั้งที่มีการร้องเรียนจากหน่วยรับเรื่องร้องเรียนกลางหรือจากการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนอยู่สูง สะท้อนผ่านคะแนนดัชนีที่ต่ำเพียง 0.519

นอกจากนี้ อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษจากเรือนจำและผู้พ้นคุมประพฤติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยขาดหน่วยงานและมาตรการในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service) ที่ชัดเจน ส่งผลให้ได้คะแนนดัชนีต่ำสุด คือ 0.448

การปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านกระบวนการยุติธรรม พบว่าประเทศไทยมีการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาและยกระดับมาตรฐานสากลในหลายด้าน เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืนและการป้องกันการค้ามนุษย์ แต่ยังมีปัญหาด้านการทุจริตคอร์รัปชันและดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ที่มีค่าคะแนนต่ำอยู่

ส่วนด้านเครือข่ายความร่วมมือ แม้จะมีการดำเนินการที่ชัดเจน แต่ความสำเร็จด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ ยังได้คะแนนต่ำ อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมมีแนวโน้ม ดีขึ้น โดยเพิ่มจากร้อยละ 66.13 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 69.60 ในปี 2567

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) กระบวนการยุติธรรมควรให้ความสำคัญกับการให้การศึกษา การฝึกอบรมที่เหมาะสม รวมทั้งมีมาตรการติดตามดูแลผู้พ้นโทษหลังปล่อย (Aftercare Service) อย่างจริงจัง

2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะในส่วนของหน่วยงานคุมขังจำคุก ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการตอบสนอง หากมีการละเมิดหลักแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เพื่อให้ประชาชน เข้าถึงระบบการร้องเรียนและได้รับความช่วยเหลือได้มากขึ้น และมีการดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อพบเหตุการณ์ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

3) ให้ความสำคัญกับสถานการณ์อาชญากรรมในประเด็นที่พบการเพิ่มขึ้นของคดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น การก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงอาชญากรรมสำคัญที่ยังไม่ปรากฏการรายงาน เหตุหรือมีการรายงานเหตุเพียงเล็กน้อยไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอันเป็นอาชญากรรมที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมองไม่เห็น (Dark Figure) อันได้แก่ การจับกุม หรือคุมขังผู้บริสุทธิ์ (แพะ) การเลือกปฏิบัติ ถูกล่อลวงละเมิด ความเป็นส่วนตัว เรียกรับสินบน เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power) เป็นต้น

4) ควรมีการเผยแพร่การรับรู้เข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ที่ยังเป็นจุดอ่อนให้มากขึ้น เช่น สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อผู้คดี การร้องเรียน หากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน เป็นต้น

5) ระบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนในเรื่องของการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีลหอลวง ฉ้อโกง และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในปีประเมินก่อนหน้า ส่งผลดีต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการรวบรวมข้อมูลอาชญากรรมเพื่อดำเนินคดีกับคนร้ายอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งในทางนโยบายควรมีการกำกับดูแลตรวจสอบการรับคดีของพนักงานสอบสวน และพัฒนาระบบการทำสำนวนการสอบสวนของคดีในกลุ่มให้กระชับรวดเร็วมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น

6) ควรมีการพัฒนาเชื่อมโยงข้อมูลกระบวนการยุติธรรมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเน้นให้เกิดขึ้นจริงและกำหนดเป้าหมายโครงการพัฒนาในระยะกลาง และในระยะต่อไป อันได้แก่ การเชื่อมโยงข้อมูลทางคดี ประวัติอาชญากร และผลคดีระหว่างตำรวจกับหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย การยกเลิกการนำข้อมูลจากเอกสารมาบันทึกลงระบบเพื่อไม่ให้มีความซ้ำซ้อน การบูรณาการข้อมูลให้มีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการพัฒนาระบบการคำนวณอัตราค่าการกระทำผิดซ้ำ

7) ประเทศไทยยังไม่มีระบบงานที่ชัดเจนด้านการช่วยเหลือดูแลเหยื่ออาชญากรรมและการช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกคุมขังจำคุกนอกเหนือจากการให้เงินชดเชยเยียวยา ในระยะต่อไปควรมีการพัฒนากลไกในการช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาคดีที่เป็นผู้ยากไร้หรือผู้ที่ถูกควบคุมตัวให้สามารถเข้าถึงบริการในการทบทวนพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง การสร้างกลไกด้านการช่วยเหลือดูแลเหยื่อ (Victim Support) การช่วยเหลือตรวจสอบกรณีมีการจับผู้บริสุทธิ์มาดำเนินคดี (Miscarriage Case Review) ในส่วนการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย อาจขยายขอบเขตความร่วมมือให้ภาคประชาสังคมหรือองค์กรพัฒนาภาคเอกชนมาช่วยเหลือนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐ

รายงานการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์
อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2. ขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ

สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการสร้างการรับรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมผ่านการพัฒนารูปแบบและวิธีการเผยแพร่ความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่เน้นการสื่อสารที่มีความทันสมัยและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้เข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งออฟไลน์ และออนไลน์ สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แนวทางการเผยแพร่กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงแผนการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) เป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการขับเคลื่อนการสร้างการรับรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

2.1 ส่งต่อความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมด้วยสื่อรูปแบบต่างๆ

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดทำสื่อความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยถอดเนื้อหาความรู้กฎหมายฯ จากตัวบทกฎหมายที่มีภาษาเข้าใจยาก นำเสนอผ่านรูปภาพและภาษาที่เข้าใจได้ง่ายในรูปแบบอินโฟกราฟิก โมชันกราฟิก วิดีโอ บทความ เป็นต้น โดยประชาชนจะได้รับความรู้ฯ กฎหมาย ที่ประกาศใช้บังคับใหม่และมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ในชีวิตประจำวัน กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ และบริการงานยุติธรรมของกระทรวงยุติธรรม ได้แก่

1. อินโฟกราฟิก (เผยแพร่ผ่านออนไลน์และโซเชียลมีเดีย) จำนวน 199 ชิ้น

2. สมุดภาพอินโฟกราฟิก (รูปเล่ม) รวมจำนวน 4,800 เล่ม ได้แก่ สมุดภาพอินโฟกราฟิกกฎหมายความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ของสำนักงานกิจการยุติธรรม 2,000 เล่ม สมุดภาพอินโฟกราฟิกสื่อป้องกัน - แก้ไขปัญหาหนี้สินตามนโยบายรัฐบาล ของสำนักงานกิจการยุติธรรม 1,300 เล่ม สมุดภาพอินโฟกราฟิกความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินคดีอาญา จำนวน 1,500 เล่ม

3. คลิปวิดีโอ Podcast จำนวน 112 ตอน

โดยดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมผ่านสื่อออนไลน์และสื่อโซเชียลมีเดีย

ช่องทาง		การเข้าถึง/การรับชม ในปีงบประมาณ 2567
Facebook : www.facebook.com/weareoja	ผู้ติดตาม 167,733 คน	1,766,094 ครั้ง
Instagram : @weareoja	ผู้ติดตาม 2,561 คน	11,752 ครั้ง
X : @weareoja	ผู้ติดตาม 4,840 คน	669,800 ครั้ง
Youtube : Justice Channel	ผู้ติดตาม 27,754 คน	465,020 ครั้ง
Tiktok : @weareoja	ผู้ติดตาม 925 คน	30,396 ครั้ง
www.justicechannel.org (เว็บไซต์คลังความรู้กฎหมาย)	ผู้เคยใช้งาน 4,088,777 คน	1,500,864 ครั้ง

โดยมียอดการเข้าถึงของประชาชนจากทุกช่องทางในปีงบประมาณ 2567 รวม 4,443,926 ครั้ง

ตอบข้อซักถามปัญหากฎหมายของประชาชนผ่านสื่อออนไลน์และสื่อโซเชียลมีเดีย 3,804 เรื่อง
ในประเด็น อาทิ

- ผิดสัญญาเช่าซื้อรถ/ไฟแนนซ์ทวงถาม-ยึดรถคืน
- ถูกหลอก/ฉ้อโกง/อาชญากรรมทางออนไลน์
- หมิ่นประมาท, ดูหมิ่น /เรียกค่าเสียหายทางแพ่ง
- การใช้สิทธิตามประเภทที่ดิน
- การขอความช่วยเหลือ/แนะนำช่องทางบริการงานยุติธรรม

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2567

ขยายเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้วยบอร์ดเกม “จับคนผิด Justice Game”

สำนักงานกิจการยุติธรรมนำบอร์ดเกม “จับคนผิด Justice Game” เป็นเครื่องมือของที่ใช้ส่งเสริมการเรียนรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมไปสู่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อพัฒนาเครือข่ายแบบตัวคูณ ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเกม ที่นอกเหนือจากสร้างการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เปิดโอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเชื่อมโยงเนื้อหาความรู้เข้ากับสภาพแวดล้อมจริง เครือข่ายยังสามารถนำเครื่องมือนี้ไปถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่นในหน่วยงานต่อไป

<<< ทำความรู้จัก...

บอร์ดเกม “จับคนผิด Justice Game”

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดการอบรมเครือข่ายบอร์ดเกม **“จับคนผิด Justice Game”** ให้กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐ รวมจำนวน 5 ครั้ง ได้แก่

- ครั้งที่ 1 ณ โรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2567 มีผู้เข้าร่วมเป็นนักศึกษาและอาจารย์ จากโรงเรียนกฎหมายและการเมือง รวม 70 คน
- ครั้งที่ 2 ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2567 มีผู้เข้าร่วมเป็นอาจารย์ เจ้าหน้าที่จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานกระทรวงยุติธรรมและที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สำนักงานยุติธรรมจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เรือนจำกลางเชียงใหม่ รวม 23 คน
- ครั้งที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ลำปาง เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567 มีผู้เข้าร่วมเป็นอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ลำปาง และสำนักงานยุติธรรมจังหวัดลำปาง รวม 25 คน
- ครั้งที่ 4 ณ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2567 มีผู้เข้าร่วมเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 40 คน
- ครั้งที่ 5 ณ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2567 มีผู้เข้าร่วมเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 44 คน

ในกิจกรรมผู้เข้าร่วมอบรมได้เรียนรู้วิธีการเล่นเกมจับคนผิดฯ การฝึกเป็นผู้นำเล่นเกม รวมถึงเรียนรู้ประสบการณ์และเทคนิคการนำเล่นเกมให้เกิดความสนุก ควบคู่กับการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อาทิ บุคคลในกระบวนการยุติธรรม ลำดับกระบวนการยุติธรรม รวมถึงพยานหลักฐาน

จากบอร์ดเกม...สู่ออนไลน์

และอีกหนึ่งไฮไลท์สำคัญ สำนักงานกิจการยุติธรรมได้พัฒนารูปแบบบอร์ดเกม **“จับคนผิด Justice Game”** มาสู่โลกออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายขึ้นด้วย **สามารถเรียนรู้ง่าย ๆ ด้วยตนเอง หรือ Self learning** ผ่านเว็บไซต์ แท็บเล็ต และมือถือ ได้สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งผู้เล่นจะได้รับบทบาทเป็นญาติของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญามีหน้าที่ต้องช่วยญาติตนเองให้พ้นผิดและจับคนร้ายตัวจริงมาลงโทษ ผ่าน 10 ด่าน 20 คดีอาญา โดยแต่ละด่านจะมีคดีที่แตกต่างกันออกไปผู้เล่นต้องพิจารณาข้อมูลและหลักฐานที่ปรากฏในสถานการณ์ที่กำหนดมาให้ โดยจะต้องตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน โดยใช้ข้อมูลจากหลักฐานที่ให้มา นอกจากยังได้เรียนรู้ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและมีการสอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การสำรวจหลักฐานและการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างเป็นรูปธรรม และยังสามารถช่วยส่งเสริมทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลให้กับผู้เล่น เพื่อให้ผู้เล่นเกิดการพัฒนาทักษะด้านการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจที่ดีขึ้นในสถานการณ์ที่ซับซ้อนเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ยุติธรรมและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่สังคมและนำความรู้ที่ได้มาไปใช้ชีวิตประจำวันได้

โดยเมื่อวันที่ 26 – 30 สิงหาคม 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้เปิดตัวเกมออนไลน์ **“จับคนผิด Justice Game”** ครั้งแรกในงาน **“มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2567”** Thailand Research Expo 2024 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เยี่ยมชมนิทรรศการเป็นอย่างมาก

3. การขับเคลื่อนงานด้านกระบวนการยุติธรรม

3.1 แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2570)

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 10 กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) มีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นกรอบทิศทางความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ กพยช. เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2570)

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฯ ฉบับที่ 4 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สกธ. จึงได้มีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานได้รับทราบแนวทางในการดำเนินการตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฯ พร้อมจัดเตรียมเครื่องมือในการติดตาม แผนงาน/โครงการ สำคัญ ให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ขับเคลื่อนแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้ผลิตสื่ออธิบายแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2570) ทั้งในรูปแบบเอกสาร หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) คลิปวิดีโอ การจัดสัมมนาในรูปแบบ Online และการจัดทำแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ตามตัวชี้วัดของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฯ เพื่อให้หน่วยงานและประชาชนที่เกี่ยวข้องสามารถรอกข้อมูล เพื่อประเมินผลการขับเคลื่อน เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฯ และโครงการสำคัญในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฯ อาทิ ระบบวิเคราะห์การคาดการณ์สถานการณ์อาชญากรรม (Safe Points) การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน รายงานสถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรม และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

สาระสำคัญของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2570)

วิสัยทัศน์ : ยกระดับความเชื่อมั่นในการให้บริการประชาชน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยและมั่นคงปลอดภัย

พันธกิจ :

1. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

3. พัฒนาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ในกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมาย :

1. สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยการยกเลิกการใช้กระดาษ ลดค่าใช้จ่าย ลดขั้นตอนระยะเวลา เกิดความเข้าใจและสามารถเข้าถึงในระบบกระบวนการยุติธรรม
2. เพิ่มขีดความสามารถของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ให้มีคุณภาพสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนานโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. สร้างความเชื่อมั่นด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดภาพรวม :

1. ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายลดลง
2. ระดับความสำเร็จในการพัฒนามาตรฐานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อตอบสนองการปฏิบัติงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
3. ระดับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมที่มีความเชื่อมั่นต่อความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มิติการบริหารงาน :

มิติที่ 1 มุ่งให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ

มิติที่ 2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสู่ความเป็นเลิศ

มิติที่ 3 ระบบมีความมั่นคงปลอดภัยจากการถูกโจมตีหรือจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน

>> กรอบแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2568 – 2570 <<

วิสัยทัศน์ :	"ยกระดับความเชื่อมั่นในการให้บริการประชาชน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย และมั่นคงปลอดภัย"		
พันธกิจ :	1. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ	2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	3. พัฒนาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ในกระบวนการยุติธรรม
เป้าหมาย :	1. สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	2. เพิ่มขีดความสามารถของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	3. สร้างความเชื่อมั่นด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดภาพรวม :	1. ร้อยละของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมที่มีความพึงพอใจอันเนื่องมาจากการมีความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายลดลง	2. ระดับความสำเร็จในการพัฒนามาตรฐานระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองการปฏิบัติงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	3. ร้อยละของผู้รับบริการที่มีความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มิติที่ 1 มุ่งให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ (User Experience) เป้าหมายที่ 1 : การประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร แนวทางการดำเนินงาน : 1. พัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อสร้างการรับรู้ต่อคนนอกการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของผู้รับบริการทุกคู่เป้าหมาย 2. พัฒนาช่องทางเพื่อประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรที่หลากหลาย 3. สร้างเครือข่ายสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ตัวชี้วัด : ร้อยละของการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรม	มิติที่ 2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสู่ความเป็นเลิศ เป้าหมายที่ 1 : การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน แนวทางการดำเนินงาน : 1. จัดทำแผนบูรณาการด้านการเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงาน 2. ออกแบบและเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างหน่วยงาน 3. พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพและสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จของการบูรณาการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม	มิติที่ 3 ระบบมีความมั่นคงปลอดภัยจากการถูกโจมตี หรือจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน เป้าหมายที่ 1 : การสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Good Governance) แนวทางการดำเนินงาน : 1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลในการให้บริการประชาชนมีประสิทธิภาพ 2. พัฒนาระบบ data governance ให้ความมั่นคงปลอดภัยทาง cyber 3. สร้างระบบธรรมาภิบาลด้านการตามกฎหมายเพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) 4. พัฒนาระบบการตรวจสอบ เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของฐานข้อมูล ตัวชี้วัด : ร้อยละของผู้รับบริการที่มีความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยทาง cyber และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
เป้าหมายที่ 2 : การสร้างนวัตกรรมในกระบวนการยุติธรรม แนวทางการดำเนินงาน : 1. ออกแบบและสร้างกระบวนการให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล 2. พัฒนา e Service และเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างหน่วยงานเพื่อตอบสนองผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมแบบครบวงจร 3. พัฒนาระบบยืนยันตัวตนด้วย Digital ID ในระบบ e Service 4. พัฒนารูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตัวชี้วัด : ร้อยละของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมที่มีความพึงพอใจอันเนื่องมาจากการมีความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายลดลง	เป้าหมายที่ 2 : การพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แนวทางการดำเนินงาน : 1. พัฒนาระบบการบริหารงานทรัพยากรด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ 2. ศึกษา วิเคราะห์และกำหนดรูปแบบการดำเนินงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 3. การพัฒนาระบบประมวลผลการบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการยุติธรรม ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	เป้าหมายที่ 2 : การสร้างประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบ แนวทางการดำเนินงาน : 1. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความมั่นคงปลอดภัยทาง cyber 2. พัฒนาประสิทธิภาพการจับข้อมูลในระบบ cloud ภายในกระบวนการยุติธรรม 3. พัฒนาศักยภาพในกระบวนการยุติธรรมเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทาง cyber ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จของระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทาง cyber ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

3.2 ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม ในปี 2567

DXC: Data Exchange Center 2024

ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) เป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สามารถนำข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมมาแลกเปลี่ยนกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบัน DXC เป็นระบบบริการที่มีมาตรฐานความปลอดภัยในระดับสากลตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 27001 : 2022 ทำให้เกิดความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย และความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่หน่วยงานที่เชื่อมโยงข้อมูล รวมถึงผู้ใช้งาน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 DXC มีจำนวนฐานข้อมูล 63 ฐาน จาก 27 หน่วยงาน และมีจำนวนการเข้าใช้งานเป็นจำนวน 14,047,118 ครั้ง

นอกจากนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมได้สนับสนุนการใช้งานระบบ DXC ให้กับหน่วยงานผู้ให้บริการ ผ่านอบรมการใช้งานระบบ DXC ด้วยวิธีการอบรมทางไกล (Video Conference) สำหรับผู้ดูแลระบบของหน่วยงาน (Admin DXC) และเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบ (user) รายละเอียด ดังนี้

การอบรมสำหรับผู้ดูแลระบบของหน่วยงาน (Admin DXC) มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรมจำนวน 193 คน จากเครือข่าย 27 หน่วยงาน ซึ่งการอบรมดังกล่าวมีเนื้อหาที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) ที่ปรับปรุงใหม่ ให้สามารถจัดการข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของมาตรการรักษาความปลอดภัยทางด้านข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบ (user) ของกรมการปกครอง โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน 588 คน ซึ่งการอบรมดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อย และหลักการใช้ข้อมูลข่าวสารของราชการและการรักษาความลับของราชการ กระบวนการทำงานของ DXC รวมถึงสิทธิการใช้งาน และเงื่อนไขต่าง ๆ การเข้าใช้งานระบบ DXC ในรูปแบบ Local Search และแบบ Single Report

3.3 ระบบติดตามสถานะการดำเนินการและสถานะคดี ระยะที่ 1

(Justice Case Management)

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินโครงการระบบติดตามสถานะการดำเนินการและสถานะคดี ระยะที่ 1 (Justice Case Management) เป็นการดำเนินโครงการที่สำคัญเพื่อพัฒนาระบบการติดตามสถานะคดีที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม ในการส่งต่อข้อมูลคดีระหว่าง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานศาลยุติธรรมในทุกชั้นตอน โดยมีการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลระบบติดตามสถานะการดำเนินการและสถานะคดี สามารถติดตามสถานะคดีของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ลดระยะเวลาขั้นตอนต่าง ๆ จากการจัดทำหนังสือราชการ และลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการติดต่อสอบถามสถานะการติดตามคดีของประชาชน นำไปสู่ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ตามแผนขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ในการที่ประชาชนจะสามารถเข้าถึงข้อมูลความคืบหน้าของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็วตามพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

3.4 การแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด

สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวคิดในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ในการนำทรัพยากรด้านการขายทอดตลาดมาช่วยเหลือประชาชนโดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้มีการขับเคลื่อนตัวแบบการแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด 4 รูปแบบ ใน 4 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ต้นแบบที่ 1 การนำทรัพยากรที่นายประกันนำมาวางเป็นหลักประกันที่ขายทอดตลาดไม่ได้นำมาพัฒนาใช้ประโยชน์ ต้นแบบที่ 2 การดำเนินโครงการนำร่องการไถ่เปลี่ยนหนี้สินเกษตรกรหรือหนี้สินที่เป็นที่ดินที่สามารถพัฒนาเพื่อการเกษตรร่วมกับสถาบันจัดการธนาคารที่ดิน (บจธ.) และสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ต้นแบบที่ 3 การดำเนินโครงการนำร่องเรื่องการนำห้องชุดร้างหรือห้องชุดด้อยมูลค่า มาเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อยร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และต้นแบบที่ 4 การนำทรัพยากรที่อาจสามารถนำมาพัฒนาให้เกิดมูลค่ามาใช้ประโยชน์เพื่อใช้หนี้ รวมทั้งสิ้น 10 กรณีศึกษา โดยได้มีการวิเคราะห์ ต้นแบบข้อเสนอไปทดลองเชิงปฏิบัติจริง (Sandbox) ใน 4 ต้นแบบ และจากผลการศึกษามีประเด็นสำคัญ ซึ่งเป็นจุดเน้นของนโยบายที่ต้องพัฒนาในระยะต่อไป ดังนี้

- 1) ให้มีการขยายผลต้นแบบนำร่องที่สามารถดำเนินการได้ทันที
- 2) ขับเคลื่อนการออกกฎหมาย
- 3) การจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ
- 4) การจัดตั้งคณะทำงานระดับพื้นที่เพื่อจัดการทรัพยากร
- 5) การขอข้อมูลที่ดินต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนำมาสู่ผลผลิตอันเป็นรูปธรรมในการจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด เพื่อให้การแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาดเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินโครงการติดตาม ประเมินผล และขับเคลื่อนแนวทางการแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาดโดยนำมาช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ทั้งได้มีการศึกษาและทดลองใช้คู่มือแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด ในพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้ (1) สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 5 (2) สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 7 (3) สำนักงานบังคับคดีจังหวัดอุทัยธานี (4) สำนักงานบังคับคดีจังหวัดเพชรบูรณ์ (5) สำนักงานบังคับคดีจังหวัดเชียงราย (6) สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ (7) สำนักงานบังคับคดีจังหวัดเพชรบุรี

จากการดำเนินงานพบว่า ปัญหาสำคัญส่วนใหญ่ที่ทำให้ทรัพยากรด้านการขายทอดตลาดเป็นจำนวนมาก คือ แนวเขตที่ดินไม่ชัดเจน หรืออาจทับซ้อนกับพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่อนุรักษ์ หรือปัญหานายทุนหรือเจ้าของที่ดิน ซึ่งเป็นลูกหนี้ไปออกโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ทับที่ดินทำกินเดิมของประชาชนโดยมิชอบ ทำให้ไม่มีผู้ซื้อทรัพยากร จึงได้จัดประชุมหารือและลงพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลท่าข้าวเปลือก อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อตรวจสอบบริเวณที่ตั้งของที่ดินและแนวเขตที่ดินว่ามีการทับซ้อนกับพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่อนุรักษ์ หรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปแล้วนำมาบริหารจัดการที่ดินตามแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรด้านการขายทอดตลาด เพื่อนำมาปรับปรุงระเบียบกฎหมายรวมถึงการออกกฎหมาย เพื่อให้การบังคับคดีมีประสิทธิภาพต่อไป

3.5 การขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการในการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ โนตารีปบลิคในประเทศไทย

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้พัฒนา “ระบบเจ้าพนักงานรับรองเอกสารและนิติกรรม” หรือ “ระบบโนตารีปบลิค” โดยโนตารีปบลิคถือเป็นวิชาชีพในกระบวนการยุติธรรมมีอำนาจตามกฎหมายทำหน้าที่เป็นพยานรับรองลายมือชื่อเอกสารและจัดทำนิติกรรมเพื่อเป็นหลักประกันความถูกต้องและเชื่อถือได้ ระบบการรับรองเอกสารและจัดทำนิติกรรมเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลที่จะช่วยป้องกันการเกิดข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์ เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ส่งเสริมความคล่องตัวทางการค้าและการลงทุน อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการพิจารณาคดีทางแพ่ง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาวิชาชีพโนตารีปบลิคในประเทศไทย ดังนี้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาวิชาชีพโนตารีในประเทศไทย เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2566 ณ โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการ และคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับระบบโนตารีของฝรั่งเศสในประเด็นสำคัญ ได้แก่ ระบบการเก็บรักษาเอกสารของสภาวิชาชีพ การพัฒนากฎหมายโนตารีแบบผสมระหว่าง Civil law และ Common law บทบาทและคุณสมบัติของทนายความในการเป็นโนตารี การตรวจสอบความประพฤติและจรรยาบรรณวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาวิชาชีพและกระทรวงยุติธรรม

การประชุมหารือกับผู้แทนฝรั่งเศส Mr. Olivier Vix ผู้แทนสภาวิชาชีพโนตารีฝรั่งเศสประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2567 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับ หลักการและอำนาจหน้าที่ของโนตารี ระบบการแต่งตั้งและถอดถอน การควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพ การบริหารจัดการรายได้และวิชาชีพในระบบ Civil law

การร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นการดำเนินงานและประสานความร่วมมือด้านวิชาชีพโนตารี ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 14 - 21 กันยายน 2567 เพื่อเรียนรู้โครงสร้างและการดำเนินงานของโนตารีที่มหาวิทยาลัยปารีส องค์กรวิชาชีพโนตารี และสำนักงานโนตารี (สถานที่เก็บเอกสารโนตารี) เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาดำเนินการทบทวนกฎหมาย และผลักดันให้เกิดวิชาชีพโนตารีต่อไป

การพัฒนากฎหมายรองรับวิชาชีพโนตารีปบลิค

ร่างพระราชบัญญัติโนตารีปบลิค พ.ศ. (ฉบับข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีสาระสำคัญดังนี้

โครงสร้างวิชาชีพ : กำหนดให้มีโนตารีปบลิค 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 มีอำนาจรับรองเอกสารและจัดทำนิติกรรม และประเภทที่ 2 มีอำนาจเฉพาะการรับรองเอกสาร โดยโนตารีปบลิคสามารถเป็นวิชาชีพหลักแบบเต็มเวลาหรือทำควบคู่กับวิชาชีพทนายความ และมีผู้ช่วยโนตารีเพื่อสนับสนุนการทำงานภายใต้การกำกับดูแล

ระบบการบริหารจัดการ โดยกระทรวงยุติธรรมจัดการสอบคัดเลือก และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยโนตารีปบลิค โนตารีปบลิคสามารถกำหนดอัตราค่าบริการตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถปฏิบัติงานได้ทั่วราชอาณาจักรผ่านสำนักงานท้องที่แห่งใดแห่งหนึ่งตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด เว้นแต่กรณีจำเป็นรัฐมนตรีอาจกำหนดให้โนตารีปบลิคปฏิบัติงาน ณ สำนักงานมากกว่าหนึ่งแห่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้และด้วยความยินยอมของโนตารีปบลิค

ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการพัฒนาร่างพระราชบัญญัติโนตารีปับลิก พ.ศ. (ฉบับข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2567) โดยศึกษาค้นคว้า ทบทวนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้รวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์และปรับปรุงร่างกฎหมายให้สมบูรณ์ เปรียบเสนอร่างกฎหมายตามขั้นตอนต่อไป โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาระบบโนตารีปับลิก มีเป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการรับรองเอกสารและนิติกรรมของประเทศไทยให้เทียบเท่าระดับสากล

3.6 การศึกษาความเหมาะสมของการกำหนดหรือบังคับโทษในความผิดที่มีอัตราโทษประหารชีวิต

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2559 ให้ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตและหลักสิทธิมนุษยชน ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางการยกเลิกโทษประหารชีวิต ออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ปรับอัตราโทษความผิดบางประเภทจากที่มีโทษประหารชีวิตสถานเดียวเป็นโทษอัตราขั้นสูงสุดประหารชีวิต

ระยะที่ 2 ยกเลิกโทษประหารชีวิตในบางฐานความผิด โดยเฉพาะในความผิดที่ไม่เกี่ยวกับชีวิตหรือเป็นความผิดที่ไม่ส่งผลถึงความตายของผู้อื่น

ระยะที่ 3 ยกเลิกโทษประหารชีวิตในฐานความผิดที่เหลือทั้งหมด

โดยกระทรวงยุติธรรม ได้มอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรม ร่วมกับศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศึกษาวิจัยในประเด็นความเหมาะสมของการกำหนดหรือบังคับโทษในความผิดที่มีอัตราโทษประหารชีวิต เพื่อศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการกำหนดโทษทางอาญาและการบังคับโทษทางอาญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์ความเหมาะสมของการใช้โทษประหารชีวิต การถอดบทเรียน จากสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนทบทวนความเหมาะสมของแนวทางการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และจัดทำเป็นรายงานผลการศึกษาความเหมาะสมของการกำหนดหรือบังคับโทษในความผิดที่มีอัตราโทษประหารชีวิต เพื่อนำเสนอข้อมูลและสถานการณ์ของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงข้อเสนอด้านนโยบายด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมที่จะเป็นกรอบทิศทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับโทษประหารชีวิตในโอกาสต่อไป

3.7 การตรากฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์

ท่ามกลางยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน เด็กและเยาวชนมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว แต่พร้อมกันนั้น จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงและภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการถูกล่วงละเมิด การถูกแสวงหาประโยชน์ การถูกล่อลวงทางเพศ การกลั่นแกล้งออนไลน์ ตลอดจนปัญหาการติดเกมและการพนัน รวมถึงการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรง ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้มีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านการพัฒนากฎหมายและการให้ความเห็นทางกฎหมายเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้เริ่มร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกระทำความผิดต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์) และเพื่อให้การร่างกฎหมายมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัญหา

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดการเสวนารับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2567 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและผลกระทบจากการกระทำความผิดต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบัน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยการเสวนาครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 40 คน ครอบคลุมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม อาทิ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานด้านการคุ้มครองเด็ก องค์การระหว่างประเทศ และมูลนิธิที่ทำงานด้านสิทธิเด็ก ซึ่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจะถูกนำไปประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายและเสนอต่อผู้บริหารเพื่อดำเนินการตามกระบวนการตรากฎหมายต่อไป

จากการเสวนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกระทำความผิดต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์) ดังกล่าวมีประเด็นหลักที่ได้รับการเห็นชอบจากผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ได้แก่

- การเพิ่มฐานความผิดใหม่ที่สำคัญ อาทิ การบันทึกและเผยแพร่ข้อมูลเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การล่อลวงเด็กเพื่อการอนาจาร การส่งข้อมูลทางเพศที่ไม่เหมาะสมให้เด็ก การข่มขู่เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การคุกคามและการกลั่นแกล้งออนไลน์

- การเพิ่มบทลงโทษที่หนักขึ้นในกรณีพิเศษ อาทิ เมื่อกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี เมื่อกระทำต่อบุพการีหรือผู้อยู่ใต้อำนาจ เมื่อกระทำผ่านระบบสาธารณะหรือโซเชียลมีเดีย การครอบครองหรือส่งต่อสื่อลามกอนาจารเด็กผ่านระบบคอมพิวเตอร์

ส่วนข้อกังวลและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องส่วนน้อย ได้แก่

- ประเด็นการยอมความ อาทิ เสนอให้ความผิดบางมาตราเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ไม่สามารถยอมความได้ กังวลเรื่องการเปิดช่องให้มีการต่อรองหรือวิงวาท

- ความชัดเจนของกฎหมาย อาทิ ต้องการให้กำหนดขอบเขตของการกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ให้ชัดเจนขึ้น เสนอให้มีข้อยกเว้นสำหรับการส่งต่อภาพส่วนตัวโดยสมัครใจของวัยรุ่น

ภาพรวมร่างกฎหมายดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ โดยมุ่งเน้นการปกป้องเด็กจากภัยออนไลน์ และการเพิ่มบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดที่ร้ายแรง แต่ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติมในเรื่องการยอมความและความชัดเจนของบทบัญญัติบางมาตรา

3.8 การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 (SDG 16)

ในฐานะที่สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 (SDG16) มาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการขับเคลื่อนดังนี้

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนและติดตามผลการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Workshop on the Implementation of SDG 16 Data Monitoring and Reporting” เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2567 ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น พลัส แวนด้าแกรนด์ จ.นนทบุรี เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำอธิบายชุดข้อมูล (United Nations Meta Data) วิธีการจัดเก็บข้อมูลและการรายงานข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 จำนวน 12 เป้าหมายย่อย 24 ตัวชี้วัด ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวมทั่วโลกในปี พ.ศ. 2566 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายย่อย จำนวน 15% ของเป้าหมายย่อยทั้งหมด มีความคืบหน้าและมีแนวโน้มที่จะบรรลุตามเป้าหมายในปี พ.ศ. 2573 และเป้าหมายย่อย จำนวน 40% ของเป้าหมายย่อยทั้งหมดมีความถดถอย และอีกจำนวน 45% ของเป้าหมายย่อยทั้งหมดไม่มีความคืบหน้า ซึ่งเป็นประเด็นที่น่ากังวลส่วนสถานการณ์ในภาพรวมของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับค่อนข้างดีและมีความคืบหน้า ทั้งนี้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องการรายงานข้อมูลที่ไม่เพียงพอ

ในที่ประชุมครั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น ตลอดจนประเด็นข้อท้าทายต่างๆ ในการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดเป้าหมาย SDG 16 เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดเก็บข้อมูลและการรายงานข้อมูลอย่างบูรณาการ รวมถึงสามารถติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการขับเคลื่อน SDG 16 อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย SDG 16 รวมถึงสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 และหลักนิติธรรม เพื่อผลักดันให้มีการขับเคลื่อนและเสริมสร้างหลักนิติธรรมของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง ประชาชนสามารถอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข และสร้างความน่าเชื่อถือและเพิ่มความเชื่อมั่นด้านการลงทุนของประเทศ รวมถึงการวางรากฐานไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไป

การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในการเชื่อมโยงตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอื่น ๆ และตัวชี้วัดหลักนิติธรรมระดับสากล (Rule of law index) ที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักนิติธรรมของประเทศไทย พร้อมเสนอแนะแนวทางและวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานประเทศไทย และสอดคล้องตามค่านิยมตัวชี้วัดของสหประชาชาติเพื่อให้สามารถจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดได้อย่างครบถ้วน

จากผลการศึกษา พบว่า ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนส่งผลต่อการเติบโตของประเทศหลากหลายมิติแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) การเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประเทศเติบโตอย่างยั่งยืน เช่น การสร้างงานที่มีคุณภาพ การส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนานวัตกรรม (2) ความครอบคลุมทางสังคม คือ การลดความเหลื่อมล้ำส่งเสริมความเท่าเทียมในสังคม เช่น การเข้าถึงการศึกษาและการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และการสร้างโอกาสให้กับทุกคน (3) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม คือ การรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ การบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุมทุกด้านของสังคม

ในส่วนของดัชนีหลักนิติธรรมของ World Justice Project (WJP) มีผลต่อการเติบโตระหว่างประเทศหลายด้าน สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้ (1) หลักนิติธรรม คือ การมีระบบกฎหมายที่เข้มแข็งและเป็นธรรมช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและประชาชน การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดการทุจริตและเพิ่มความโปร่งใสในระบบเศรษฐกิจ (2) ความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมและการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจช่วยลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (3) สิทธิมนุษยชน การเคารพลสิทธิมนุษยชนและการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนช่วยสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและเสถียรภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ (4) การบริหารจัดการที่ดี คือ การมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นในระบบการเมืองและเศรษฐกิจ

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ประจำปี 2566

มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ประจำปี 2566 เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัด ซึ่งเป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานในการขับเคลื่อน SDG 16 อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ของส่วนราชการและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดทำในรูปแบบรูปเล่มและ E-book

รายงานผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
เป้าหมายที่ 16 (SDG 16) ประจำปี 2566

3.9 การพัฒนาวัฒนธรรมและยกระดับงานด้านกระบวนการตามหลักนิติธรรม

จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักนิติธรรมของประเทศ โดยได้เสนอร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาการเสริมสร้างหลักนิติธรรมแห่งชาติ เพื่อการขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 151/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาการเสริมสร้างหลักนิติธรรมแห่งชาติ ลงวันที่ 25 เมษายน 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาการเสริมสร้างหลักนิติธรรมแห่งชาติ (กชนช.) ได้ดำเนินการจัดประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2567 มีมติที่ประชุมให้พิจารณาตามเกณฑ์ค่าคะแนนดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม และให้ฝ่ายเลขานุการวิเคราะห์ เปรียบเทียบค่าคะแนนย้อนหลัง 5 ปี เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของค่าคะแนนในแต่ละปัจจัยย่อย

ในคราวประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาการเสริมสร้างหลักนิติธรรมแห่งชาติ (กชนช.) ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2567 มีมติให้มี**คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการในคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาการเสริมสร้างหลักนิติธรรมแห่งชาติ** ซึ่งประธานกรรมการได้ลงนามในคำสั่งที่ 1/2567 **แต่งตั้งคณะกรรมการในคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาการเสริมสร้างหลักนิติธรรมแห่งชาติ** เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2567 ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการ จำนวน 4 คณะ

(1) คณะอนุกรรมการชุดที่ 1 ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพและการบริหารจัดการ ประกอบด้วยอนุกรรมการเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งสิ้น 10 ราย โดยมีนายพิเศษ สอาดเย็น เป็นประธานอนุกรรมการ

(2) คณะอนุกรรมการชุดที่ 2 ด้านสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ประกอบด้วย อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งสิ้น 11 ราย โดยมีนายเสรี นนทสูติ เป็นประธานอนุกรรมการ

(3) คณะอนุกรรมการชุดที่ 3 ด้านการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งสิ้น 11 ราย โดยมีนายธนา เวสโกสิทธิ์ เป็นประธานอนุกรรมการ

(4) คณะอนุกรรมการชุดที่ 4 ด้านพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและอาญา ประกอบด้วย อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งสิ้น 9 ราย โดยมีศาสตราจารย์พิเศษ กมลชัย รัตนสภาวะวงศ์ เป็นประธานอนุกรรมการ

นอกจากนี้ ได้**จัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 และหลักนิติธรรมของประเทศไทย** ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 และหลักนิติธรรมของประเทศไทย ในรูปแบบคลิปวิดีโอ และรายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักนิติธรรมของประเทศไทยในรูปแบบดิจิทัลไฟล์

ทั้งนี้ การดำเนินงานทั้งหมดมุ่งเน้นการขับเคลื่อนและพัฒนาหลักนิติธรรมตามดัชนีชี้วัด 8 ปัจจัยหลักของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project) เพื่อยกระดับมาตรฐานกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

4. การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ได้จัดฝึกอบรมจำนวน 4 หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรม มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมทั้งสิ้น 205 คน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในกระบวนการยุติธรรม รุ่นที่ 8 (ศวธ.8)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการบังคับใช้กฎหมาย จากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ภายใต้หัวข้อหลัก “การประยุกต์ใช้เครื่องมือในการประเมินผลสัมฤทธิ์การบังคับใช้กฎหมาย” ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 60 ชั่วโมง (10 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 2 วัน (วันอังคาร และพุธ) ระหว่างวันที่ 17 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2566 ในรูปแบบผสมผสาน ผ่านระบบออนไลน์และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 41 คน

2) หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม Crime Prevention รุ่นที่ 7 (CP7)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่นๆ ที่มีภารกิจหลักในการป้องกันอาชญากรรม และมีบทบาทด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 120 ชั่วโมง (20 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ อังคาร และพุธ) ระหว่างวันที่ 12 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2567 ในรูปแบบผสมผสาน ผ่านระบบออนไลน์ และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 46 คน

3) หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 15 (ยธส.15)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และผู้บริหารระดับสูงจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หัวข้อหลัก “หลักนิติธรรมเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม” ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 198 ชั่วโมง (33 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 2 วัน (วันพฤหัสบดีและวันศุกร์) ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2567 ในรูปแบบผสมผสาน ผ่านระบบออนไลน์ และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 61 คน

4) หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ 19 (ยธก.19)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และผู้บริหารระดับกลางจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หัวข้อหลัก “เสริมสร้างความรู้สู่ความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรม” ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 120 ชั่วโมง (20 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ อังคาร และพุธ) ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม ถึงวันที่ 21 สิงหาคม 2567 ในรูปแบบผสมผสาน ผ่านระบบออนไลน์ และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 57 คน

» 5. การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 21

สำนักงานกิจการยุติธรรม (สกธ.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม (The National Symposium on Justice Administration) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีระดับชาติของการพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรมในการนำเสนอแนวคิดในการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการถ่ายทอดแนวนโยบายของผู้บริหารระดับสูงให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้รับทราบ สร้างความเข้าใจ และสามารถนำไปขับเคลื่อนในภาคปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยการประชุมดังกล่าวจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2546 และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นี้ สกธ. ได้จัดการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 21 ในหัวข้อ **“ยกระดับการบริหารงานยุติธรรมผ่านมาตรฐานสากล”** (The 21st National Symposium on Justice Administration “Advancing Thai Justice with Global Standards”) ระหว่างวันที่ 28 - 29 มีนาคม 2567 โดยการประชุมรูปแบบผสมผสาน (Online และ Onsite) ณ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยเผยแพร่ผ่านหลากหลายช่องทาง อาทิ ZOOM, ช่องดาวเทียม MCU CHANNAL ของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, สื่อออนไลน์ Facebook และ Youtube ของสำนักงานกิจการยุติธรรม และได้มีการแชร์ลิงก์จากเครือข่ายสื่อออนไลน์คณะนิติศาสตร์ของสถาบันเครือข่ายนิติศาสตร์เพื่อสังคม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสองวัน รวมจำนวนประมาณ 21,000 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูง บุคลากรกระทรวงยุติธรรมและในกระบวนการยุติธรรม บุคลากรจากภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป รวมถึงนิสิต นักศึกษา และสื่อมวลชน โดยกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย พิธีเปิดการประชุม การปาฐกถาพิเศษของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรม และเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอแนวคิดในประเด็นตามหัวข้อต่างๆ โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

พิธีเปิดการประชุม และการปาฐกถาพิเศษ

ได้รับเกียรติจาก พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในฐานะรองประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นประธานในพิธีเปิดและกล่าวปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ความยุติธรรมนำประเทศ เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึงและถ้วนหน้า” ซึ่งได้กล่าวถึง การยกระดับการบริหารงานยุติธรรมผ่านมาตรฐานสากลตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 (SDG 16) และดัชนีหลักนิติธรรม โดยเริ่มจากการยึดหลักประชาธิปไตย หลักสิทธิมนุษยชน และหลักนิติธรรม ซึ่งท่านได้กล่าวเน้นย้ำว่า “ความยุติธรรมเป็นเรื่องที่รัฐต้องเข้าหาประชาชน ไม่ใช่ให้ประชาชนเข้าหารัฐหรือแสวงหาเอง” เพื่อมุ่งลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยุติธรรมให้กับประชาชน โดยบทบาทในการอำนวยความสะดวกต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ คำว่าอาชญากรไม่ควรหมายถึงผู้ก่ออาชญากรรมเท่านั้น แต่ควรรวมถึงกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมและผู้ที่บังคับใช้กฎหมายในทางที่ผิดด้วยซึ่งเป้าประสงค์ของกฎหมายควรเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในสังคม

นอกจากนี้ บทบาทในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ควรเน้นการป้องกันมากกว่าการลงโทษอาชญากร และยึดหลักกันไว้ดีกว่าแก้ โดยได้มีข้อเสนอในส่วนของการป้องกันไว้ 4 ประการ ได้แก่ (1) การออกกฎหมาย ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจปัญหาและคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และไม่ออกกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งเท่านั้น (2) ผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงผู้พิพากษา ควรมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายต้องเป็นธรรม องค์กรต้องมีธรรมาภิบาลและสามารถยับยั้งปกป้องความยุติธรรมให้กับประชาชนได้ (3) สังคมต้องสนับสนุนคุณงามความดี ไม่นิ่งเฉยต่อการกระทำผิด

การทุจริตคอร์รัปชัน หรือปล่อยให้ผู้กระทำความผิดไม่ถูกลงโทษ (4) รัฐต้องให้การศึกษาและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ เพื่อนำไปสู่การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น และหน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาพหุตินิสัย ควรมุ่งเน้นยกระดับการศึกษาของผู้ต้องขังให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสในการสร้างคนที่มีคุณภาพคืนสู่สังคมได้

การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “การยกระดับกระบวนการยุติธรรมไทยกับการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์เนื่องในโอกาสครบ 100 ปี”

ได้รับเกียรติจาก รองศาสตราจารย์ ดร.มนินทร์ พงศาปาน ซึ่งได้กล่าวถึงประวัติการจัดทำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทย ซึ่งเริ่มต้นขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ช่วงปี พ.ศ. 2468 โดยได้ศึกษาและคัดลอกเนื้อหากฎหมายจากประเทศญี่ปุ่นและเยอรมนี ซึ่งปัจจุบันใกล้จะครบรอบ 100 ปี อย่างไรก็ตามประมวลกฎหมายแพ่งฯ ยังคงไม่สอดคล้องกับกับสถานการณ์สังคมในปัจจุบัน จึงเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างรอบด้าน มีการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประเทศและประชาชนในภาพรวมเป็นสำคัญ ซึ่งการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ความสำคัญในเรื่องนี้ และรับเป็นเจ้าภาพในการพิจารณาทบทวนและแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งฯ เนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปี จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่จะช่วยสร้างบรรยากาศของการเป็นนิติรัฐและการพัฒนาปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งฯ ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย

การปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ผนึกกำลังเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้ดีกว่าเดิมด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน”

ได้รับเกียรติจาก ดร.เนติธร ประดิษฐ์สาร ได้กล่าวถึง สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (UN Global Compact Network Thailand หรือ UNGCNT) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มภาคธุรกิจเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านตามเป้าหมายของสหประชาชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสากลและครอบคลุมกับเรื่องสิทธิมนุษยชน มาตรฐานแรงงาน การปกป้องสิ่งแวดล้อม และการต่อต้านการทุจริต ได้มีการกล่าวถึงความสำคัญของเป้าหมายพัฒนาที่ยั่งยืนว่า คือ การส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ด้าน โดยเป้าหมายที่ 16 จะเปรียบเสมือนเส้นด้ายที่ร้อยเรียงด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นเป้าหมายที่สหประชาชาติเข้ามามีส่วนร่วม และครอบคลุมการเชื่อมโยงทุกมิติ ทั้งมิติของสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สันติภาพ และการเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาเพื่อให้เกิดการจัดระเบียบความคิดหรือสิ่งที่ทำอยู่แล้วให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมีการทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อผลักดันเป้าหมายทั้ง 17 ข้อ ให้บรรลุผลภายในปี 2030 เน้นการพัฒนา แก้ไข และส่งเสริมตามหลัก 5P คือ People, Prosperity, Planet, Peace และ Partnership โดยโครงสร้างของ SDGs มี 3 ระดับ ได้แก่ (1) Global มองเป็นภาพกว้าง (2) Target การรู้ว่าต้องทำอะไรเพื่อบรรลุเป้าหมาย และ (3) Indicator การวัดผล นอกจากนี้ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับสถิติตัวชี้วัดรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามเป้าหมาย SDG ว่าเกิดจากความไม่พร้อมของข้อมูลหรือยังไม่ได้ลงมือทำ จึงควรเร่งรัดให้มีจัดเก็บบริหารจัดการข้อมูล โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม

เวทีเสวนาหัวข้อ “บทบาทของกระบวนการยุติธรรมต่ออาชญากรรมความรุนแรงที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศ”

เวทีนี้มีวิทยากรประกอบด้วย ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ รองศาสตราจารย์ ดร.ปณิธาน วัฒนายากร นางสาวเอมอร เสี่ยงใหญ่ และมี ดร.ชัตติยา รัตนดิลก เป็นผู้ดำเนินรายการ ซึ่งในเวทีได้มีการกล่าวถึงองค์การ UNODC ที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าการเยียวยาเมื่อเกิดเหตุแล้ว เนื่องจากการเยียวยาไม่สามารถทำให้ทุกอย่างกลับไปเป็นเหมือนเดิมได้ นอกจากนี้ได้กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวและโรงเรียนที่มีความสำคัญต่อการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อสังคม ทำให้สามารถบริหารอารมณ์ได้ดีและช่วยลดการก่ออาชญากรรม รวมถึงรัฐควรมุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของภาคประชาชนให้สามารถเข้ามามีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมควบคู่ไปกับกลไกกระบวนการยุติธรรมได้ ด้วยการให้ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมและการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชน ในส่วนบทบาทของภาครัฐนั้น ควรมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมโดยการตัดปัจจัยที่เป็นสาเหตุ โอกาส และเครื่องมือที่จะกระทำความผิด รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อให้ความช่วยเหลือเยียวยาเหยื่อแบบจุดเดียวอย่างเบ็ดเสร็จ

เวทีเสวนาหัวข้อ “นวัตกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminalทำผิดซ้ำ”

เวทีนี้มีวิทยากรประกอบด้วย พันตำรวจโท มนต์รี บุญโยธิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ ดร.พิเศษ สอาดเย็น และมี ดร.วิศรดา ศิริสุทธิเตชะ เป็นผู้ดำเนินรายการ ในเวทีได้มีการกล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่เกิดจากสภาพปัญหาครอบครัวที่มีความเหลื่อมล้ำสูง การขาดโอกาสได้รับการศึกษาที่ดี รวมถึงการอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง จึงควรให้ความสำคัญกับการวินิจฉัยต้นเหตุการกระทำความผิด เพื่อการแก้ไขปัญหาคriminalทำผิดซ้ำ ได้มีการกล่าวถึงนโยบายของกระทรวงยุติธรรมในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การกระทำผิดซ้ำ 2 รูปแบบ คือ (1) การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งบุคคลจากการก่ออาชญากรรม และ (2) การใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งพบว่าสัดส่วนของผู้กระทำผิดและงบประมาณที่ได้รับดสรรในปัจจุบันไม่สอดคล้องกัน จึงได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาโดยการสร้างนวัตกรรมรูปแบบใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ และป้องกันการชักชวนบุคคลอื่นเข้ามาเป็นผู้กระทำผิดรายใหม่ ซึ่งจะทำให้ปัญหาคriminalทำผิดซ้ำลดน้อยลงทุกขั้นตอน ส่งผลให้งบประมาณในการดำเนินการลดลงอย่างแท้จริง นำหลักคนเป็นศูนย์กลางมาเป็นกรอบแนวความคิดหลัก โดยมีหลักการสำคัญ คือ การเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ การปรับพฤติกรรมผู้กระทำผิด และการคำนึงถึงสังคมและชุมชน นอกจากนี้เห็นควรจัดทำฐานข้อมูลของผู้กระทำผิดในรูปแบบ Big data ระหว่างกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้มีระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดและหาสาเหตุความเชื่อมโยงสำหรับการนำไปออกแบบกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู รวมทั้งมีการเสนอแนวทางธุรกิจเพื่อสังคม หรือ Social Enterprise เพื่อสร้างอาชีพให้กับผู้ต้องขัง และลดปัญหาคriminalทำผิดซ้ำ

เวทีเสวนาหัวข้อ “หลักนิติธรรมกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรม”

เวทีนี้มีวิทยากรประกอบด้วย ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ดร.มานะ นิมิตรมงคล และมีนางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ เป็นผู้ดำเนินรายการ ในเวทีได้มีการกล่าวถึงคำนิยามของคำว่า “หลักนิติธรรม” ว่าโดยหลักแล้วจะต้องมีกระบวนการที่มาของกฎหมายถูกต้อง ประชาชนเป็นเจ้าของ และสะท้อนเสียงของประชาชน เนื้อหาของกฎหมายต้องดี มีความเป็นธรรม ไม่เป็นภาระให้กับประชาชน การตีความและการบังคับใช้

อยู่ภายใต้กรอบของเนื้อหาของกฎหมาย กระบวนการบังคับใช้กฎหมายต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม นอกจากนี้ได้มีการกล่าวถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย และปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศที่เกิดจากภาครัฐไม่เปิดเผยข้อมูล ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ และหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจไม่ปฏิบัติหน้าที่ โดยมีคำกล่าวว่า “หากการคอร์รัปชันแย่ แล่หลักนิติธรรมก็จะแย่ไปด้วย” หน่วยงานภาครัฐจึงต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า หากกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำให้ความอุ่นใจว่าทุกอย่างเป็นธรรม ตั้งแต่กฎหมายที่มีคุณภาพ มีหลักนิติธรรมที่น่าเลื่อมใส ปฏิบัติได้จริง และเป็นไปตามกฎกติกาของหลักสากล ก็จะส่งผลต่อความไว้วางใจของประชาชนในประเทศและส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทย

การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “สิทธิของผู้ต้องขังในระหว่างการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม”

โดยได้รับเกียรติจาก ดร.ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม ซึ่งได้กล่าวถึง หลักสิทธิมนุษยชน ว่าเป็นสิทธิสากลที่ประชาชนต้องได้รับความคุ้มครองและไม่สามารถถูกพราก โอน หรือยกให้กันและกันได้ รวมถึงสิทธิที่จะได้รับการดำเนินคดีอย่างเป็นธรรม (Right to a fair trial) เพื่อเป็นหลักประกันให้กับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของผู้ต้องขังในระหว่างการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ที่ควรได้รับความคุ้มครองเรื่องสิทธิในการดำเนินคดีและพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม ในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยยึดถือหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า “เป็นผู้บริสุทธิ์” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 ซึ่งปัจจุบันกระทรวงยุติธรรมมีการแก้ไขปรับปรุงในประเด็นดังกล่าว โดยการกำหนดสถานที่อื่นใช้แทนเรือนจำ เช่น การใช้สถานที่พักอาศัยของจำเลยเป็นสถานที่คุมขัง การปรับปรุงจากสถานที่อื่นที่มีอยู่แล้ว และการสร้างสถานที่ใหม่ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการควบคุมตัวผู้ต้องขังมากขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักการสำคัญตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องไว้ว่า “การใช้มาตรการแทนการควบคุมตัวในเรือนจำจะต้องปราศจากการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมืองหรือความคิดเห็นทางอื่น แหล่งกำเนิดทางชาติหรือสังคม สถานะทางทรัพย์สินกำเนิดหรืออื่นใด” และ “การจำคุกในสถานที่อื่นจะต้องไม่ใช่สิทธิพิเศษ การจำคุกในสถานที่อื่นจะต้องดำเนินการอย่างเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ และนำมาใช้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน เพื่อให้ได้การยอมรับจากสังคม” นอกจากนี้ การปรับปรุงแก้ไขภายในองค์กรศาล ยังมีการออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2566 เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดระยะเวลาในภาพรวม

การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “คิดเชิงธุรกิจ เพื่อสร้างความยุติธรรมทางแพ่งและพาณิชย์ที่ตอบโจทย์สากล”

เวทีนี้มีวิทยากรประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวรรณ พลวิชัย นายวิรัตน์ รัชศฤงคารสกุล รองศาสตราจารย์ พันตำรวจตรี ดร.ชวนส์ เจนการ และมีนายเกษมพงษ์ พงศ์แสนยากร เป็นผู้ดำเนินรายการ ในเวทีเสวนาได้มีการกล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์การลงทุนของประเทศไทยจะเติบโตอย่างยั่งยืนและโดดเด่นได้อย่างไรในอนาคต ดังนั้น การมีกฎหมายที่ทันสมัยเอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับประเทศที่มัลลงทุนจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยการเทียบเคียงกฎหมายของไทยกับต่างประเทศให้เป็นมาตรฐานตามหลักสากล และนำมาปรับใช้กับกฎหมายไทย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมกับสังคมมากที่สุด อย่างไรก็ตาม จากตัวชี้วัดสากล พบว่า ประเทศไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องของขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศ และประเด็นที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว คือ ประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการคอร์รัปชันค่อนข้างมาก เป็นผลให้นักลงทุนเกิดความลังเลและไม่เชื่อมั่นต่อการลงทุน อีกประการที่สำคัญคือ ประเทศไทยมีกฎหมายเป็นจำนวนมาก หลายฉบับมีความทับซ้อนและขัดแย้งกัน ดังนั้น ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย สอดรับกับมาตรฐานสากล และต้องให้ความสำคัญกับ

การพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และผู้บังคับใช้กฎหมายทุกภาคส่วนต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้นานาชาติที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเกิดความเชื่อมั่น รวมถึงการส่งเสริมให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการทำงาน เพื่อลดระยะเวลา ลดขั้นตอน และอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับช่องว่างหรือระยะเวลาการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมได้

สรุปประเด็นภาพรวมเพื่อนำไปพัฒนากระบวนการยุติธรรมต่อไป

(1) การออกกฎหมายหรือพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ควรให้ความสำคัญกับบริบทของสังคมไทยและผู้ออกกฎหมายต้องมีความรู้ความเข้าใจปัญหาและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน รวมถึงมีการวิเคราะห์ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างรอบด้าน รวมทั้งทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่

(2) รัฐควรให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาอาชญากรรมมากกว่าการแก้ไขหรือการลงโทษ โดยให้การศึกษาและส่งเสริมศักยภาพของภาคประชาชน ให้สามารถเข้ามามีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมควบคู่ไปกับกลไกกระบวนการยุติธรรมได้ และให้การสนับสนุนคุณงามความดี ไม่นิ่งเฉยต่อการทุจริตคอร์รัปชัน

(3) พัฒนาแนวทางการวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis) เพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและควบคุมการกระทำผิดซ้ำ โดยช่วยวิเคราะห์หาปัจจัย ความเชื่อมโยงถึงสาเหตุของการกระทำผิด เพื่อให้หน่วยงานสามารถออกแบบกระบวนการในการลดจำนวนผู้กระทำความผิดได้

(4) ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีควรได้รับการปล่อยตัว ซึ่งเป็นสิทธิสำคัญที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงสิทธิอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น การขังระหว่างพิจารณาคดีควรเป็นทางเลือกสุดท้าย และต้องแยกออกจากกลุ่มนักโทษเด็ดขาด ประกอบกับการนำหลักการต่างๆ ที่กระจัดกระจายมาบัญญัติรวมกันไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภายใต้กรอบแนวคิดใหม่ที่ว่า ขังชั่วคราว ไม่ใช่ ปล่อยชั่วคราว

6. วารสารกระบวนการยุติธรรม

วารสารกระบวนการยุติธรรม (Journal of Thai Justice System) เป็นวารสารวิชาการที่จัดทำขึ้นตามภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ภายใต้พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม ดังนั้นสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดทำวารสารกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นวารสารราย 4 เดือนขึ้นโดยเริ่มดำเนินการตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2551 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานวิชาการ และงานวิจัยของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ ตลอดจนนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และส่งเสริมให้เกิดการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ค้นหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เดิมเพื่อพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบในด้านการบริหารงานยุติธรรม ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ผู้สนใจหรือสาธารณชนได้รับรู้อีกด้วย ที่ผ่านมา วารสารกระบวนการยุติธรรมได้จัดพิมพ์บทความวิชาการ บทความวิจัยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยมีกองบรรณาธิการประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ นักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพิจารณากลั่นกรองบทความ และได้ดำเนินการเผยแพร่สู่สถาบันการศึกษา หน่วยงาน ตลอดจนสาธารณชนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน วารสารกระบวนการยุติธรรมได้เสนอขอประเมินคุณภาพ

วารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) รอบที่ 4 พ.ศ. 2563 - 2567 ครั้งที่ 2 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 โดย TCI ได้แจ้งผลการรับรองมาตรฐาน เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2564 ซึ่งวารสารกระบวนการยุติธรรมได้ถูกจัดให้เป็นวารสารกลุ่มที่ 1 ในฐานข้อมูล TCI มีผลการรับรองคุณภาพของวารสาร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 วารสารกระบวนการยุติธรรม ยังคงมีการตีพิมพ์ 3 ฉบับตามกำหนด ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 ถึง กันยายน 2567 โดยมีบทความวิจัย บทความวิชาการ ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตอบบทความ รวมทั้งสิ้น 24 บทความ ซึ่งเผยแพร่ใน 2 ช่องทาง คือ ระบบ ThaiJo และ website ของสำนักงานกิจการยุติธรรม

ส่วนที่

ภาคผนวก

» คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และอำนาจหน้าที่

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่เป็นฝ่ายขานุกร เพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวม และประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ

องค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
ประธานกรรมการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
รองประธานกรรมการ

ปลัดกระทรวงการคลัง

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม

เจ้ากรมพระธรรมนูญ

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการ ป.ป.ช.

เลขาธิการ ป.ป.ง.

เลขาธิการ ป.ป.ส.

ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้ง
จากคณะรัฐมนตรี 3 ท่าน

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
เลขานุการ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อัยการสูงสุด

เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศ
รษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

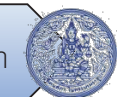
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา

นายกสภาทนายความ

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม

ผู้แทนสำนักงานประมาณ

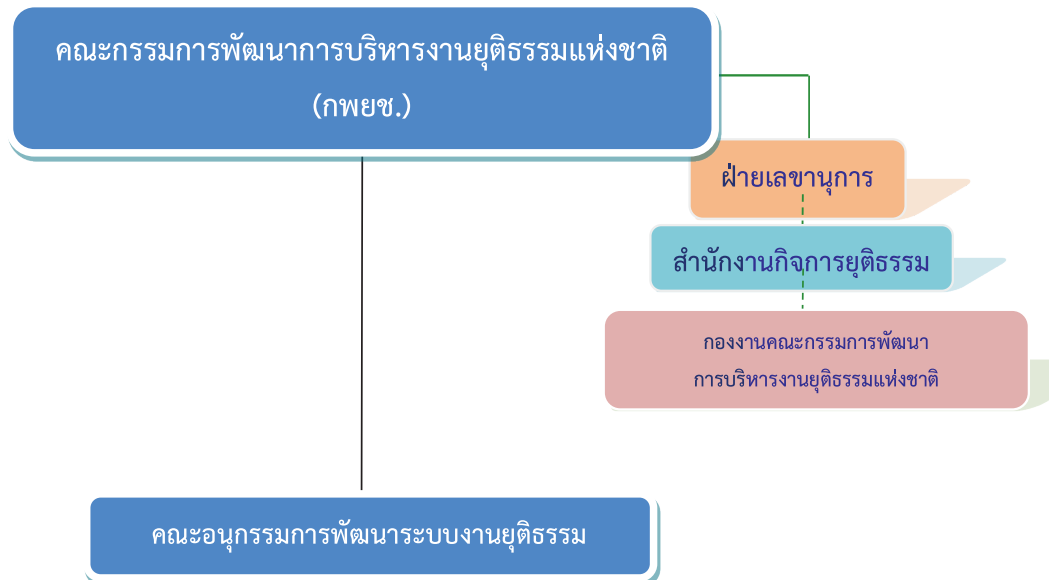

คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า
ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า
ของสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

» โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนหน่วยงานที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 7 คน
4. ผู้เชี่ยวชาญที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 5 คน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิ กพยช. ที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 3 คน
6. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนใน กพยช. เป็นอนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ
8. เจ้าหน้าที่ที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 1 คน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการร่วม
9. เจ้าหน้าที่สำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

» คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนา การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2567

1. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม

องค์ประกอบ

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	ประธานอนุกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนหน่วยงานที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 7 คน	อนุกรรมการ
4. ผู้เชี่ยวชาญที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 5 คน	อนุกรรมการ
5. ผู้ทรงคุณวุฒิ กพยช. ที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 3 คน	อนุกรรมการ
6. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนใน กพยช.	อนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
8. เจ้าหน้าที่ที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเชิญเข้าประชุมเฉพาะคราว คราวละไม่เกิน 1 คน	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
9. เจ้าหน้าที่สำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมายจำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. หน้าที่และอำนาจ

1.1 จัดทำ ขั้วเคลื่อน แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งประสานติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติทราบเป็นประจำทุกปี

1.2 ส่งเสริม ประสาน แก้ไขข้อขัดข้อง กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรมให้สอดคล้องตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มติคณะรัฐมนตรี คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาระบบการยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพในมิติต่าง ๆ อาทิ การส่งเสริมศักยภาพบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม การพัฒนานวัตกรรมและส่งเสริมการศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบการยุติธรรมทางเลือกและการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

1.3 กำหนดแนวทางหรือให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนามาตรฐานกระบวนการยุติธรรมโดยเชื่อมโยงระบบงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ภายใต้กลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ไปจนถึงการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และกำหนดมาตรการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน

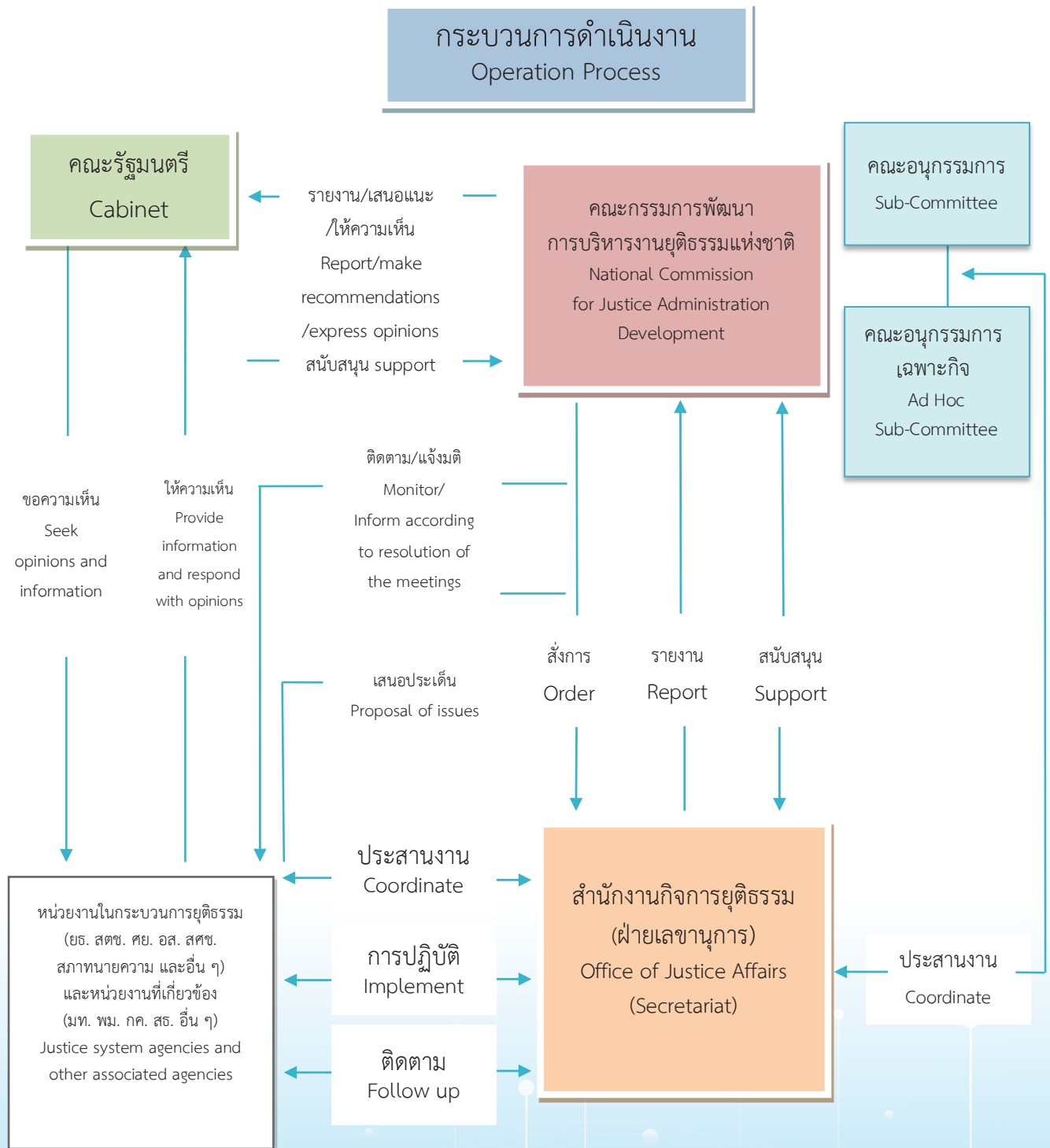
1.4 กำหนดแนวทางการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานระดับพื้นที่ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามกฎหมายยาเสพติด กฎ ระเบียบ รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตามดูแลช่วยเหลือจนสามารถกลับมาดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

1.5 มีอำนาจดำเนินการแทนในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วน และให้รายงาน กพยช. ทราบในภายหลัง

1.6 แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคล/หน่วยงานให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะอนุกรรมการฯ มอบหมาย

1.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมายตามสมควร

กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

» งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ประกอบด้วย ด้านภารกิจงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ด้านงานยุติธรรม สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านภารกิจงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

1.1 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

จำนวน 221,444.02 บาท

1.2 การประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม

จำนวน 79,400 บาท

2. ด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ด้านงานยุติธรรม

2.1 การจัดทำวารสารกระบวนการยุติธรรม

จำนวน 233,725 บาท

2.2 การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 21

จำนวน 700,000 บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 1,234,569.02 บาท

» คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. พ.ต.ท.พงษ์ธร ธัญญสิริ	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
2. พ.ต.ท.มนตรี บุญโยธิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
3. นายนิทัศน์ แสงวัฒนะ	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวปริญญ จริ่งจิตร	ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนา
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. นางสาวศุภิสรา แก้วอ่อน	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
3. นายอดิศักดิ์ จันทวิรัช	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
4. นายคหนิจ นันทนจินดา	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
5. นายพรชัย อรุณสงค์	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
6. นางสาวทิพยาภา วรรณทอง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
7. นางสาวหทัยทิพย์ แก้วชัยวงศ์	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
8. นางสาวธณวรรณ มะม่วงแก้ว	นักจัดการงานทั่วไป
9. นางสาวกัลยา ถ้ำทอง	นักวิชาการยุติธรรม
10. นางสาววิริยา วังทะพันธ์	นักวิชาการยุติธรรม
11. นางสาวศศิวิมล มากธรรม	นักวิชาการยุติธรรม
12. นายอุดมศักดิ์ คงสุข	นักวิชาการยุติธรรม

ที่มาของข้อมูล

1. กองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม
3. สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
4. สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
5. สำนักงานเลขานุการกรม
6. กลุ่มกฎหมาย

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

National Commission for Justice Administration Development
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
9th FL., Government Complex Ratthaprasasanabhakti Buiding
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
Chaengwattana Road, Lak Si, Bangkok, 10210
โทร. 0-2141-3666 โทรสาร 0-2143-8933
www.oja.go.th